

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 24—	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
12—	11—	6—	2—	1—90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtilju levo), telefon št. 34.

Izjava vnaša dan svojo izjavo in modelje in pravnike.

Inserat velja: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati I. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
K 25—	celo leto	pol leta	četrt leta	na mesec
13—	13—	6—50	2—30	1—30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Na led speljani.

Dunaj, 11. avgusta.

Pravijo, da se grof Berchtold ni vrnil s preveč srečnim obrazom iz avdiencijske sobe. Razlagal je cesarju potrebo revizijske politike, za katero naj bi se avstrijski patrijoti zopet naduševali, kakor svoj čas za zlahtne Arnavte. Govori se, da je vladar svojega ministra opozoril, da si ne želi iz te najnovejše iznajdbe na polju avstrijskih „vitalnih interesov“ nikakih komplikacij in vznemirjenj.

Zunanji minister je upravičeno zanihan. Njegovi žurnali so razbodeli po celim svetu: Avstrija, oziroma na njeno zahtevo evropske velesile, bodo revidirale balkansko mirovno pogodbo ter skorigirale sklepe v Bukarešti zbranih mirovnih delegatov; predvsem morajo Srbi vrniti Bolgarom Štip, Kočano in Radovište. Evropa si je v tem edina, njeno pravo temelji na berlinski pogodbi.

Evropa si pa ni bila edina. Že kar od začetka so se kazale nekatere velesile zelo desintereirane. Tem boljše, so rekli dunajski državniki, kakor da bi šlo za kako trgovsko kupčijo, ki postaja tem enostavnejša, čim manj da je kompanjonov. Toda iz Pariza je prišlo skoraj nato nekoliko začuden vprašanje, kako pravno podlago da tvori berlinski traktat za predmetno zadevo. Londonska mirovna pogodba je uničila berlinsko in če je kaj ostalo, je morda edino to, da imajo velesile še formalno pravo aprobacije novoureditve balkanskih razmer.

Na Dunaju so za argumente ravnotako malo dostopni, kakor so v njih izbiri. Takrat so začeli na dozdnevni sporazum z Rusijo, češ, potreba revizije se razvidi in spozna že iz redkega dejstva, da sta Avstrija in Rusija tozadevno popolnoma edini. Tudi ta argument pa velja le cum grano salis. Rusija želi pridobiti Bolgarom Kavalo, v kolikor se da to doseči z zgolj diplomatskimi sredstvi in v sporazumu z vsemi velesilami, toda Rusija perhorrescira vsako korigiranje srbsko-bolgarske meje. Naši diplomati pa zahtevajo baš, da se Srbom vzame Štip in Kočana ter pristajajo na to, da dobi Bolgarija

Kavalo. Grof Berchtold je povrh za to, da se revizija eventualno izvede brez evropskega sporazuma v lastnem delokrogu neposredno interesiranih velesil in če treba z nasilnimi sredstvi. Tako izgleda avstrijsko-ruski sporazum.

V istem hipu, ko so dunajski oficijozni listi še v potu svojega obraza pisali o tem sporazumu, je ruska revizijska politika, kolikor je je bilo, že na umiku. Oficijozna nota francoske vlade pravi, da smatra Francija bukreški mir za prejemljiv in pravičen ter da se bo Francija potrudila, pridobiti za ta nazor tudi svojo zaveznico. Popolnoma izključeno se nam zdi, da bi bila izšla francoska nota brez vednosti petersburškega kabineta. Rusija se poslužuje marveč Francije, da se izvleče morda iz raznih neprijetnih obveznosti napram Bolgarom. V političnih krogih se celo trdi, da je vse skupaj le neusmiljena intriga, skovana speljati Avstrijo na — led. Rusija da je s vojimi revizijskimi zahtevami hotela dunajske diplomate le izvabiti. Posrečilo se ji je, zaleteli so se in sedaj ji ostavlja posmehu Evrope. Tudi to je verjetno.

Vekakor je dejstvo, da stojimo zopet enkrat na gladkem ledu. Vse je zbežalo na suho ter gleda, kaj bomo počeli. V zatajenem smehu pričakuje cela Evropa, kdaj nam tako spodrsne, da bomo ležali »vse štiri od sebe moleče«.

Dolgo ne more trajati. Zgodil se je v zgodovini trozveze neverjeten slučaj. Nemčija demonstrira pred celim svetom proti trmoglavosti in lahkomiselnosti svoje, sicer tako poslušne zaveznice! Cesar Viljem telegrafira romunskemu kralju, ki mu naznanja zaključek definitivnega miru, silno laskave in pohvalne besede in govori o hvaležnosti Evrope za trajen mir, ki ga je dala konferenca v Bukarešti balkanskim narodom.

Nemški cesar odlikuje predsednika te konference z visokim redom in imenuje kralja Konstantina, ki bi naj vrnil Kavalo, za feldmaršala nemške armade. Manjka le še, da bi cesar Viljem poslal svoje čestitke tudi kralju Petru. — To je tako ostra demonstracija proti avstrijski politiki, da stoji trozveza pred naravnost kritično alternativo, se odločiti ali za

politiko grofa Berchtolda, ali za onega cesarja Viljema. Kdo dvomi, kakšna da bo odločitev?

In kdo se bo čudil nad smehom Evrope in porogljivo škodoželjnostjo balkanskih državnikov. Avstrijske narode bo morda oblivala rdečica sramu in pa svete jeze nad politiko, ki ni v celi tej historični dobi balkanskega osvobodjenja niti enkrat razumela svojih nalog ter sedaj podira zadnje podrtine nekdanjega velikega avstrijskega prestiža na Balkanu. »Nemirni element Evrope«, tako je krstil neki državnik trozveze avstrijsko monarhijo. Politika vznemirjevanja je res najcenejša, zanjo je treba najmanj resnosti in preudarnosti, toda ona je začelo tudi najopasnější. Sicer pa je značilno: Avstrija revizijskega boja še ni pričela, nobena nota še ni odšla na evropske kabinete, nobeden konkreten predlog še ni bil stavljen. Dosedaj velja še beseda, presbiri, v tvojem taboru je Avstrija.

Morda je to dobro. Grof Berchtold še lahko reši, kar se rešiti da. Največji del svojega moralnega premoženja smo z materialnim vred itak že zapravili.

Zaključek volitev v veleposestvu na Soriškem.

Včeraj je volilo veleposestvo: slovensko v Gorici, laško v Gradišču. V slovenskem veleposestvu so izvoljeni: dr. A. Gregorčič 78 glasov, višji svetnik M. Rutar 70 glasov in dr. Alojzij Franko 68 glasov.

Nepričakovano se je pojavila tudi klerikalna lista in sicer: Zucchini 26 glasov, Obljubek 25 glasov, dr. Stepančič 13 glasov, — vladni kandidat baron Teuffenbach 3 glasove. — Veleposestnik Z. je izjavil še prejšnji dan v »Soči«, da ne kandidira, — a drugi dan si je že »premisli«, kandidiral in — pogorel. Najzlostnejši figurirajo igrali kojiščanski župan Obljubek. Kot naprednjak je zmagal in prišel na županski stol; kot naprednjak je bil kandidat leta 1908. za deželni zbor, — letos je nastopil kot »novostrujar« in propadel. — V četrtek se je bil na shodu veleposestnikov in šel v deputacijo k dr. Gregorčiču, da

mu ponudi mandat — včeraj pa je nastopil proti njemu in proti proglašeni listi veleposestnikov. Prav je, da je propadel. — Dr. Stepančič je včeraj zadnjikrat poskusil srečo, da bi zlezal v deželni zbor in odbor, ali — število 13 ga je pokopalo za vedno!

V laškem veleposestvu je bil boj strašno hud. Dasi je vlada protizakonito vpisala vse cerkve, je klerikalcem huda predla. Prvi boj se je vršil že za volilno komisijo, v katero so zmagali liberalci. V sled dogovorjenega trika so se nato odpovedali imenovani klerikalci, na kar je vladni komisar baje vse odslavlil in vodil volitev sam. Kaj vse se je godilo, ni znano. Laški klerikalci so zmagali s 122 do 118 glasovi proti liberalcem, ki so dobili po 114, 113, 111 glasov.

S tem imajo laški klerikalci 9 mandator, liberalci 6. — Od 14 Slovencev so le 3 novostrujarji in s temi Faidutti ne more tvoriti večine. — Vladni načrt je bil: ustvariti mogočen klerikalni blok iz slovenskih novostrujarjev in laških klerikalcev. Ali slovenska protiklerikalna enajstorica je ta lepi načrt zrušila. — Zdaj je ta slovenska skupina najmočnejša in ona lahko tvori večino, bodi z laškimi klerikalci (11 + 9 = 20), ali pa tudi z liberalci (11 + 6 = 17). V takem razmerju ima slovenska enajstorica gotovo polno veljavo.

O kakršnikoli obstrukciji ni govora. — Laški liberalci vedo dobro, da bi v slučaju novih volitev prišla največ dva v novo zbornico.

Izjava.

Podpisani člani »Slovenskega političnega društva« v Gorici, oziroma člani »Narodnega odbora združenih Slovencev« v Gorici, smo po tozadevnih poiznilih dognali, da je le neljubo sporazumljenje zakrivilo razdvojeni nastop gorških Slovencev pri ožji volitvi dne 6. avgusta t. l. Živo obžalujemo, da ni bilo mogoče radi pomanjkanja časa in radi razburjenja na dan pred ožjo volitvijo odstraniti nesporazumljenja. — Istotako globoko obžalujemo, da so se dogodki napačno tolmačili v časopisu ter da je prišlo celo do neosnovanih osebnih napadov in očiti,

tanj. — Zlasti še poudarjamo podpisani: dr. Karel Podgornik, dr. Bogomil Vošnjak in dr. Peter Medvešek, da je delovanje gospoda dr. Dinka Puca vzvišeno nad vsak dvom ter še posebej zavračamo v tem pogledu izvajanja uvodnega članka »Goriške volitve«, priobčenega v št. 584, v soboto, dne 9. avgusta 1913 v ljubljanskem dnevniku »Dan« ter v naslednji njegovi številki.

Zaključujemo z željo, da se po dogodkih, ki so sedaj že za nami, duhovito pomirijo, ter da se vsi dobro misleči zopet najdemo pri složnem in odkritosrčnem delu za srečnejšo bodočnost slovenskega naroda.

Gorica, dne 11. avgusta 1913.

Dr. Karel Podgornik l. r.

t. č. predsednik »Slovenskega političnega društva« v Gorici, deželni poslanec.

Prof. Ivan Košnik l. r.

odbornik »Slovenskega političnega društva«, član »Narodnega odbora«.

Dr. Peter Medvešek l. r.

odbornikov namestnik »Slovenskega političnega društva«, t. č. podpredsednik »Narodnega odbora«.

Dr. Dinko Puc l. r.

odbornikov namestnik »Slovenskega političnega društva«.

Dr. Dragotin Marušič l. r.

odbornikov namestnik »Slovenskega političnega društva«.

Dr. Bogomil Vošnjak l. r.

član »Narodnega odbora«.

Anton Šapla l. r.

član »Narodnega odbora«.

Po balkanskih vojnah.

Razporeženo v Sofiji.

Ministrski svet v Sofiji je sklenil odrediti demobilizacijo bolgarske armade. Dotični ukaz se takoj izda. Včeraj dopoldne se je vršila v katedrali žalna služba božja za žrtve vojne, katere so se udeležili kralj in kraljica, ministri in bivši ministri ter dostojanstveniki. To je cela slika razporeženja na Bolgarskem. Sama žalost, samo tugovanje in pritažena jeza nad voditelji, ki so prisilili Bolgarsko k bratomorni vojni. Toda že se

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire.

(Dalje.)

»Od vseh, ki so ji dvorili, je prav posebnost dva protežirala: poročnika Raudalla in mladega agenta z zemljišči Edgaria Holdena iz Norfolka, nečaka bankirja Jasperja Holdena. Stric je zelo bogat mož, železniški magnat in zelo vplivna oseba, obenem pa tudi zelo lakomen, oderuški in neizprosno trd upnik.

Pravzaprav sam ne vem, kako sem začel prišel na to, da sem tudi strica vmešal v to zadevo; ko sem pa pozneje izvedel, da bi mogel biti tudi on pri stvari udeležen, mi je dalo to misliti.

Mr. Byrne nežno ljubi svojo hčer in je kot človek zelo spoštovan — vendar pa je tudi zelo razburljiv. Čeprav pa ga je njegov razburljiv temperament včasih zapletel v spore s sosedi, vendar to ni nič škodovalo njegovemu ugledu.

Iz neznanega vzroka je odločno nasprotoval snubenju mladega Holdena, in vsled posebnih okoliščin se je ta neprijaznost izpremenila v pravo sovraštvo.

Ker pa se je njegova hči upirala, in ker ji mladi mož še vedno dvori,

mu mr. Byrne ni samo prepovedal, zahajati v njegovo hišo, temveč je tudi zagrozil, da bo nepovabljenega snubača brez vsega ustrelil, če se še enkrat prikaže.

Holden pa se je smejal tej grožnji in je še isto popoldne priplul s svojo jadrnico k Byrnejevemu izkrcevalnemu mostu, da obišče mlado deklico, ko starega ni doma. Ko je pa drugega dne zopet prišel, je bil hladnokrvno umorjen.

»Ali ga je mr. Byrne umoril?«
»Kakor so izpovedale priče, da. Mr. Byrneja so takoj aretirali, ga zadržali in sedaj zdaj v preiskovalnem zaporu. Javnost je zelo razburjena, in miss Byrne je vsa obupana. Vining in njegova soproga sta se na to k njej odpeljala, da jo tolažita ter ji kot sorodnika pomagata.«

»Jaz ne vidim, kaj bi se moglo za njega storiti,« sem rekel precej trdo. »Morilec ne zasluži mnogo sočutja. Kaj pa upa od vaše pomoči?«

»Tudi jaz nisem vedel, dokler se nisem bolj natančno bavil s slučajem. Jasper Holden, stric, je prosil za konsens za zgradbo železniške proge, ki naj bi vodila čez zemljišče mr. Byrneja. Ker pa je ta ugovarjal, je začel procesirati.

Kakor trdi mr. Byrne, niso Holdenovi inženirji samo merjanja predolgo zavlačevali, marveč so tudi del dragocenega gozdnega zemljišča razkopali in podrli neko leseno bajto. Potem so opustili nadaljno procesira-

nje ter drugod zgradili progo. Toda Holden se je vedno potegoval za oni kos farne, čez katerega je bila prvotno projektirana železnica. Dal je pregledati vse listine, ki so se nanašale na to zemljišče, si pridobil naslov posesti ter grozil s sodno eksmisijo. Z ničemer pa se tako lahko na deželi ne razburi krvi nego s takim postopanjem; in tudi mr. Byrne je plamtel od jeze.«

»To pa še nikakor ne opravičuje dejstva, da je umoril mladega moža,« sem pripomnil.

»Gotovo ne, toda stari mož tudi trdovratno taji dejanje. Neprenehoma trdi, da je nedolžen, in je ves obupan, ker tudi njegova lastna hči proti njemu priča. Dve drugi nepristranski priči tudi trditi, da sta videla, kako je bil mladi Holden umorjen. Ena priča je poročnik Raudall, druga pa neki dobronarčen deček, ki je blizu jezera lovil vervece. Omenjenega popoldne je šel mr. Byrne, s puško na rami, iz hiše v gozd, baje da bi ustrelil orla, ki je obiskal njegovo kuretino.

Kmalu na to je prišel mladi Holden od zaliva sem, vendar se je takoj vrnil, ko je zapazil na sprednjem vrtu miss Byrne v družbi poročnika Raudalla.

Ta dva sta ga spoznala, in ker je miss Byrne ravnokar izvedela od svojega spremljevalca o grožnji njegovega očeta, je hotela mr. Holdenu izreči svoje obžalovanje ter ga pro-

siti, naj se ravna po prepovedi. V to svrhu sta mu sledila in sta videla, kako se je za hip ustavil pri prej omenjenem dečku, ki je potem šel dalje svojo pot.

Ko se je mr. Holden pripognil, da odveže vrv, s katero je bil čoln privezan, je počil strel. Mr. Byrne je skočil iz grmovja ter hitel proti mestu, kjer je bil čoln privezan. — Z vsklikom je Holden dvignil roki ter padel na obraz; toda morilec, navidezno popolnoma brezumen iz jeze, je še drugič ustrelil v truplo, ki se ni več ganilo. Miss Byrne, ki se je pri tem pogledu onesvestila, je odnesel prestrašeni poročnik v hišo, vendar pa je še opazil, ko se je nazaj ozrl — kar je tudi deček potrdil — kako je morilec zavlekel svojo žrtev v čoln ter odvezal vrv.

Tri ure na to so našli čoln, ki je z razpetimi jadrni in okrvavljen plaval v pristanišču.

Dočim so za miss Byrne telefonirali po zdravniku, so se razburjeni sosedi zbrali pred hišo; prišel je tudi policijski uradnik in je takoj prijel mr. Byrneja, ko se je ta vroč in utrujen, s krvavimi sledovi na obleki, vrnil.

Iznenaden je trdil morilec, da je nedolžen ter pripovedoval, da je bil daleč ter ustrelil orla, ki ga je v smrtnem boju obrizgal s krvjo. Iskali so na označenem mestu ustreljenega ptica, vendar pa niso našli niti ptica, niti kake druge sledi.

Od tega dne leži miss Byrne bolna v največjo žalost poročnika Raudalla.

Glavna priča pa, oni deček, je sicer prestrašen, vendar pa odločno vstraja pri svoji izpovedi.

Sučaj smatrajo torej za dokazan.

»Seveda,« sem rekel. »Ali so našli truplo mladega Holdena?«

»Ne,« je odgovoril Connors. »Oblast meni, da leži, privezano na sidro, na dnu pristanišča.«

»Ali so je iskali?«

»To bi bilo popolnoma brezuspešno, ker je pristanišče zelo prostorno in globoko.«

»In skoraj tudi nepotrebno!« sem pripomnil, »kaj pa zdaj še manjka?«

»Kar imenujejo juristi corpus delicti,« je zamišljeno odgovoril Connors, »zdi se mi, da bi v slučaju umora morali videti nepristranske priče trupla žrtve.«

»Aha, zdaj razumem,« sem pripomnil sarkastično. »Vsa sem bil tudi enkrat poročnik. Ko je morilec zavlekel umorjenega v čoln, je umorjen zopet oživel, splezal na jambor ter odletel na hrbtni orla, ki ga je baje Byrne ustrelil, v oddaljeno zdravilišče, kjer se zdaj zdravi. Vendar je nekaj krasnega tako moder zakon! To nerazrešeno vprašanje o mrtvecu seveda nima drugega namena, nego oprostiti starega hudodelca, in k temu boste vi pomagali.«

slišijo posamezni grozilni glasovi. Jeza je izgubila svojo pravo smer in se obrača proti nim, ki niso krivi nesreče Bolgarske. Da se obrača jeza proti Grški je umljivo, saj si je odtrgala Grška levji del in je tudi znano, da bi bila Grška vojska skoraj gotovo doživela občuten poraz na mejah Bolgarske. Sofijski listi priobčujejo vtiske vojaških atašev, ki so obiskali črto bolgarskih predstraž. Ti atašaji baje soglasno priznavajo, da bi bila grška vojska, če bi bile trajale operacije samo še 24 ur, popolnoma obkoljena in da bi bila prišla v skrajno kritično situacijo. Jeza bolgarske javnosti pa se obrača v veliki meri tudi proti Srbiji, ki je bila v svojih zahtevah skrajno zmerna. Oficijski »Dnevnik« piše tozadevno:

Mirovni protokol, podpisan v Bukarešti, bo dosegel ravno nasprotno od tega, kar bi se bilo moralo doseči. Protokol polaga temelj za najstrašnejše boje na Balkanu. Govoriti je mogoče samo o izsiljenem miru. Bolgarska je morala podpisati akt, ki je rana na bolgarskem telesu, tako da na trajen mir ni misliti, če Evropa ne izvrši izprememb.

Glasilosinoda piše: Mirovna konferenca v Bukarešti si domišljuje, da je sklenjeni mir sredstvo za ravnotežje na Balkanu. Konferenca je izključila Bolgarsko iz Makedonije. Ta rešitev more samo pripraviti novo vojno, ki bo pokrila Balkan morada v kratkem zopet s krvjo.

»Mir« zopet piše: Rezultat osvobodilne vojne, za katero je žrtvovala Bolgarska toliko, je tak, da so vsi narodi dosegli svobodo razvoja, medtem ko so Bolgari edini od tega izključeni in obsojeni, da izginejo.

To so grožnje, ki gotovo niso na mestu in pikre besede, ki nimajo upravičenosti vsaj kolikor se tičejo Srbije. Srb je prejel Bolgara kot brata v svojo državo in je izključeno, da bi tam, kjer žive Bolgari, hotel zatirati bratski narod.

Bolgarski car Ferdinand je izdal na svojo vojsko povelje, v katerem spominja na zmage, ki so jih izvojevali Bolgari proti Turkom. Ta vojna se je končala s popolnim triumfom bolgarskega orožja in bolgarski hrabrosti in neustrašenosti se je divil ves svet. Povelje potem nadaljuje:

Vojaki! V trenutku, ko bi se morali vrniti v svojo domovino, je prišla nad nas nova nesreča. Naši zavvezniki, s katerimi smo imeli določene pogodbe, so nas izdali in so nam hoteli iztrgati to, kar je bilo priboreno s krvjo tisočev in tisočev junakov. Ozlovoljeni vsled te nezvestobe bolgarski narod od kralja pa do zadnjega kmeta in delavca ni mogel tega trpeti. Noben bolgarski rodoljub se ni mogel prostovoljno odpovedati Bitolju, Ohridi, Dibri, Prilepu, Solunu, Seresu in drugim bolgarskim pokrajinam, kjer žive naši bratje. Izzvani od svojih bivših zavveznikov, smo morali proti svoji volji pričeti z novo težavno vojno. Imela bi bila uspeh, če bi nam ne bila cela vrsta nenadnih političnih dogodkov zavezala rok. Pod pritiskom od vseh strani smo morali podpisati Bukareški mir, ker se naša domovina ni mogla bojevati proti svojim petim sosedom, če ni hotela vzeti nase nevarnosti, da izgubi vse. Izmučeni in utrujeni, pa ne premagani smo morali zviti svoje zastave za boljše dni.

Vojaki! Sedaj, ko zapuščam vrste vaših junaških polkov, smatram za svojo sveto dolžnost izreči vam v imenu Bolgarske svojo prisrčno in globoko zahvalo za vse žrtve, ves trud in vse trpljenje, ki ste jih pretrpeli tekem te orjaške borbe. Bog vam plačaj za vse, kar ste storili. Zgodovina in zanamci bodo sodili, tehtali in z zlatimi črkami zapisali, koliko zaslug imate za domovino. Želim, da se vrnete zdravi k svojemu ognjišču in da poprimete z novimi močmi za mirovno delo ter da vzkljete okrog vas svoboda in narodno blagostanje.

Pripovedujte svojim otrokom in vnukom o hrabrosti bolgarskih vojakov in pripravite jih, da neki dan končajo slavno delo, ki ste je vi pričeli.

Končno se kralj še poslavlja od svojih vojakov.

Zlasti zadnji odstavek napoveduje novo vojno in nehoti se vprašamo ali je bila toliko potrpežljivost in skromnost, kakor jo je kazala Srbija napram Bolgarski, na mestu. Upajmo pa, da čas ublaži nasprotja in da docela izginejo vsled požrtvovalnosti in pravičnosti Srbov.

Vprašanje revizije.

Revizijsko vprašanje se menjava, kakor dež in sonce. Značilne so brzjavke nemškega cesarja, ki so imele namen pritisniti na avstrijsko zunanjo politiko, da prizna definitivni mir na Balkanu. In že se je pri-

čela velika retirada avstrijske politike. Londonski diplomatski krogi namreč že konstatirajo, da grof Berchtold nikakor ni zahteval od veselih revizije mirovne pogodbe. V Bukarešti oddana izjava je samo izrekala, da si pridržijo Avstro - Ogrska pravico eventualne presoje in revizije mirovne pogodbe. S tem pa seveda še ni rečeno, da bi se hotela Avstro - Ogrska tudi poslužiti te pravice. Pozitivno se lahko trdi, da grof Berchtold še ni izjavil, v katerem smislu se je odločil.

Pariški »Journal« pričakuje največ uspeha od razsodbe našega cesarja in upa, da ne bo prišlo do revizije mirovne pogodbe.

Kar se tiče vprašanja Kavale, se zdi, da so brzjavke nemškega cesarja že odločile, potem pa morajo molčati tudi zavide želje avstrijske zunanje politike glede Srbije. Najslabšo uslugo bi storila naša zunanja politika Avstriji sami, če bi trmoglavno tiščala še vedno naprej. Kako nevarna so vsa ta vprašanja, je pokazalo dejstvo spora med Francosko in Rusijo, o katerem poročajo iz Petrograda še sledeče:

»Rječ« govori v tedenskem pregledu o stališču Francoske in Nemčije v vprašanju Kavale in pravi, da pripuščata članek »Matina« upanje, da bodo voditelji zunanje politike francoske republike končno uvideli, kje je v tej mednarodni krizi prostor za Francosko. List zavrača napade francoskega časopisja in konstatira, da obstoja naloga ruske balkanske politike, ki je jasno in določeno precizirana, v tem, da ne pripusti čezmerna zmanjšanja in ponižanja Bolgarske, kar bi ogrozilo mir na Balkanu in tedaj tudi evropski mir. Bukareški mir je zmanjšal in ponižal Bolgarsko nad vse mere v prilog nezaluzenemu povečanju Grške. S tem, da zahteva Rusija revizijo in korekturo mirovne pogodbe, ostane zvesta svoji nesebični mirovni politiki. Cilji francoske politike, ki spekulira na neko Veliko Grško, pa niso dosti jasni, vsekakor pa podrejenega pomena. Članek konča: Ciljem podrejenega pomena na ljubo, ne sme trpeti francosko - ruska zveza, zlasti ko zavzemata mesta predsednika republike in francoskega poslanika v Petrogradu tako preizkušena prijatelja Rusije, kakor sta Poincaré in Delcassé.

»Matin« zopet poroča iz Petrograda, da bo Rusija zaprosila Francosko, če že ne takoj, vendar pa tekom sedanjih pogajanj, da naj prepreči, da bi dobila Turčija izplačan predum 10 milijonov. Če bo francoska vlada izpolnila rusko željo, bi se izbrisal slabi vtisk, ki ga je napravilo vprašanje Kavale in tozadevni nastop Francoske. Če bi pa dobila Turčija novo podporo pri francoskih kapitalistih, bi razmerje med Francosko in Rusijo močno trpelo.

Evropska sramota.

V vprašanju Odrina in Trakije se še vedno ni zgodilo nič resnega. Par besed, to je bilo vse. In Turčija si smeje v pest in prihaja od dne do dne bolj predrzna.

Enver beg se pripravlja na prodiranje proti Plovdivu. V Odrinu stoji že dva armadna zbora, pri Čataldži stoji tretja turška vojska in četrti turška vojska je sedaj še v Carigradu.

Vesile pa se še vedno ne ganejo in mirno gledajo objestno obnašanje Turčije. Dočim poročajo iz Pariza, da je dobilo francosko vojno brodogovje v Sredozemskem morju nalog, da prekine svoje vaje in se pripravi za križanje, tedaj najbrže za demonstracijo proti Turčiji, se zdi, da je prišla francoska vlada tudi v tem vprašanju do popolnoma novega naziranja. Tako piše »Petit Parisien«: Porta prav točno izjavlja, da hoče obdržati Odrin. Do sedaj niso storile vesile ničesar, da bi Odrin zopet dali Bolgarski. Težko bo doseči potrebno soglasje med vesilimi in najboljšo bo, če obdrži Turčija Odrin.

Res globoko je padla Evropa in pravi naslov za balkanske dogodke se more glasiti le: Sramota Evrope.

Največji junak.

(Srbški »Književni Glasnik«.)

I.

Še dan, dva, samo še kratek čas in velika balkanska vojna, ta strašna epopeja, ki je strla okove, bo prešla v zgodovino. Kakor velika gora se bo dvigala v zgodovini, kakor planina bo stala v veke vidna človeštvu. Živela bo z nami.

Znanost, pesem, pripovedka, roman in vali glasbe, ki valove v srcu, bodo vzeli ta silni in strašen dogodek za predmet svojih naporov in srbsko

pero in srbsko srce ne bo mirovalo vzpričo spominov, občutkov in razglabljanj o onih velikih dneh.

Pisali bodo o tej vojni, že so pričeli pisati. A s čim naj prično, ali se sploh sme z drugim pričeti, kakor ž njim, z junakom te vojne, s srbskim kmetom? Ne more in ne sme se z drugim!

Vse veličanstvo te vojne, ono strašno in silno, kar je vojna donesla, leži samo v tem, da sta njen tok in njen izid kot največje čudo legla na naše srce in dušo ter nas uklenila v okove, ki se imenujejo iznenadenje. Zakaj samo po sebi vse, kar je vojna donesla, ni trebalo in ni moglo biti čudež, ker ni bilo novo ne za naše glave, ne za naša srca.

Nasprotno, bilo je samo ono, kar smo želeli, da bi bilo, kar smo želeli skozi veke, o čemer smo sanjali, česar smo se nadejali in kar smo pričakovali.

In vendar je vse to došlo, kakor čudež. Došlo je za to, ker nismo verjeli, da bo prišlo tako hitro in v tako strašnem pojavu, ono, kar smo gledali v sanjah. Želeli smo, ali nismo verovali.

Ali kako bi naj verovali, ko se nismo zavedali svoje sile, ko nismo videli svoje moči, ko nismo poznali sile našega kmeta!

V poslednjem desetletju si je v najmlajši generaciji naše inteligence jelo hrabro delati pot pravo pojmovanje o našem kmetu. Mestoma, kakor pred desetimi leti na Hrvaškem, se je javljalo to pojmovanje v silni ljubezni in veri, toda dogodki nerovne sedanosti, dnevni pripetljaji so je dušili in je zavirali, da ni zavladalo širou cele srbske javnosti.

Z dvomi so sprejeli to novo pojmovanje, kot preračunjeno demagogijo ali kot naivno malikovanje. Toda ni bilo ne to ne ono.

Bil je to upor proti vsem dose-danjim pojmovanjem, popolnoma novo, najnovejše pojmovanje o vasi in o narodu v nji, ustvarjeno v dneh od včeraj in danes, brez vsake kakršne-koli zveze z vsemi prejšnjimi pojmovanji.

Ni bilo to pojmovanje dobrega Palola Markovića Adamova z njegovimi naivnimi vaškimi slikami, niti onih mnogih njemu bližnjih in daljnih dobrih pisateljev z onimi lepimi, ali istotako lažnimi in smešnimi slikami in povestmi iz vasi, v katerih se samo rdeče obrabi, v katerih se prelivajo polni kežarci in se vrste ljubavi razgovori med mladeniči in mladenkami. Ni bilo to niti pojmovanje onega idealnega in romantičnega mladinskega gibanja z njegovim zvenčanjem čaš in jokom bojnih pesem, ki so tako tuje kmetu in vasi. Niti ono pojmovanje ni bilo, ki je prihajalo kot politična revolucija v vasi, ne da bi jih proučevalo; to pojmovanje tudi ni bilo ono, ki se javlja v najnovejših črtah in črticah iz naroda, v katerih pokajo zaponke na nabreklih prsih deklet, se belijo grudi in poljubljajo vratovi, niti ono slavonsko - hrvaško, ki se javlja v nazaranju, da ni mladenke, ki bi se ne vdajala prešernemu ljubezenskem nagnenju. O ne, ni bilo to niti najnovejše pojmovanje, ki se je z nekatere strani jelo javljati kot prosvetljenje ljudstva v vasi — z naziranjem, da je kmet dete, a vas otroče igratišče in da je kmetu treba dati izobrazbo, kakor se daje otroku mleko z zličico.

To pojmovanje je bilo puntarsko, revolucionarno iz temelja, popolnoma samoniklo, novo, najnovejše, s silno vero v silo naroda, takega, kakršen je v bistvu, pojmovanje, kakor ga je ta vojna upravičila, posvetila, dokazala, utrčila za dolge čase. No, to pojmovanje je bilo redko sejano v naši inteligenci.

Redka je zato bila tudi vera v moč plemena in naroda.

Vera poedincev v veliki javnosti, v družbi demokratiški, ki zaglašuje tudi najlepše stvari z metežem svojega življenja, kakor da bi vohče ne obstojale. Poleg vere je bila samo nevera.

In za to, ker je bilo polno nevere, so se morali pojaviti prirodni dogodki kakor čudež...

Komisija na Češkem.

Kakor smo že poročali, je zgrabila vlada za najslabše sredstvo, da napravi red in mir na Češkem. K protustavni imenovanju upravne komisije naj pride sedaj še sila, orožje, aretacije, konfiskacijska zver in bog ve kaj še. Omejitev ustavno zajamčene zborovalne in društvene svobode je prvi korak k nadaljnjim nasilstvom. In tako postopanje naj bi ne razburilo najširših slojev ljudstva. Samo gluhi in slepi ljudje ne morejo pojmiti, da doseže take vrste sila, kakor jo hočejo uporabiti na Češkem, ravno nasprotno od onega, kar

bi moral biti cilj vsakega pravega patriota. Če tega vodilni krogi ne vedo, niso sposobni za svoje mesto, če tega nečje vedeti, so državni sovražni in nevarni. Čehi se pripravljajo v teh težkih časih na nadaljen odpor proti komisiji. Permanenčni odbor zveze bivših čeških deželnih poslancev je sklenil v svoji seji dne 6. t. m., da vlože deželni odborniki in njih namestniki zaradi kršitve ustavno zajamčene pravice za izvrševanje svojih funkcij, pritožbo pri državnem sodišču. To pritožbo bo izdelal bivši deželni poslanec dr. Vladimir Srb.

Tudi med Nemci samimi je prišlo že zaradi razmer, ki so zavladale na Češkem, do spora. Spor se je pokazal zlasti med bivšimi nemškimi poslanci in nemškim Volksratom.

Sedaj pa pridejo še grožnje z orožjem, zakaj ne postavijo takoj višlice za one, ki bi hoteli protestirati proti ustavolomstvu.

Štajersko.

Za veselico ob priliki naprednih strokovnih organizacij se obljublja zelo velika udeležba s Štajerskega.

Kake državne poslance imamo štajerski Slovenci, kaže prav lepo pismo, katerega je pisal dne 27. julija dr. K. Verstovšek nekemu abiturientu: »Na Vaše pismo Vam naznanjam, da je ravno sedaj meni obljubljeno eno mesto pri pošti. Mesto bode dobil oni, katerega bom jaz priporočal. Toda zbral sem si že napol enega izmed letošnjih abiturientov, o katerem vem, da ni liberalca. O vas sicer nisem nikdar slišal, da bi bili našo stranko napadali, toda tudi ne vem, v katerem smislu ste postopali v političnem oziru. Mogoče vas zamore vaš župnik meni priporočati...« Iz tega pisma se lahko mnogo nauče oni, ki še kaj daje na objektivnost klerikalnih naših državnih poslancev. Če že kot dijak ne deluje v političnem oziru, ne najde milosti pri slovenskem drž. poslancu! Mimorede povedano, se nam zdi jako čudno, kake nazore ima c. kr. profesor dr. Verstovšek o političnem postopanju gimnazijcev! Kolikor sicer poznamo Verstovška in njegove »intervencije« ter »vpliv«, smo prepričani, da glede onega »mesta« pri pošti ni govoril resnice, temveč je hotel s tem nesramnim pismom ujeti eno dušo! In če je kaj resnice, bi morali protestirati proti temu, da bi imeli Verstovški kaj vpliva na oddajo mest pri državnih uradih. Imeli smo o bivšem »liberalcu« Verstovšku doslej svoje posebno mnenje in ni treba dalje praviti, da tudi to junaštvo »slovenskega« poslanca Verstovška ne bo pri vseh poštenih ljudeh sprebrnilo tega mnenja.

V Studenicah pri Poljčanah so v kratkem občinske volitve. Ven z zadnjimi nemškutariji iz občinskega odbora!

Iz Celjske okolice nam poročajo: V soboto proti večeru smo imeli to hudo nevihto. Okoli pol šeste ure je udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika in občinskega odbornika v Celjski okolici, Franca Šribarja p. d. Vrečarja v Zadobrovi. Šribarjevi so ravnokar domatili in gospodar se je še nahajal z delavci na podu, ko je švignila tik za njim električna iskra v poslopje. Bilo je seveda vse naenkrat v ognju. Le s težavo so rešili živino in nekaj vozov, vse drugo je pa z blizu stoječim velikim kozolcem vred pogorelo do tal. Enega junca in eno svinjo so morali zaradi opeklin na mestu ubiti. Okoliška požarna bramba je bila hitro na mestu, a rešiti se ni dalo ničesar več. Tudi iz mesta so prihitali gasilci in pomagali pri gašenju. Škoda je zelo velika, ker je zgorela vsa kрма in slama ter vse gospodarsko orodje razun nekaj voz. Se ravnokar zmlatava pšenica je zgorela na podu. Sočustvovanje z nesrečnim gospodarjem, ki je zaveden slovenski mož, je splošno.

Iz Obreža pri Središču. (Velika sokolska slavnost.) Z veseljem pozdravili smo Obrežanski sklep središkega »Sokola«, da priredi v naši občini javno telovadbo združeno z narodno veselico. Če izvzamemo pešico naših kimavcev, ki se še niso otresli svoje tuge nad prebrido izgubo ponočnega oznanjevalca miru in sprave in za kojega zdravje so poslali naše čuke z njih družicami škovikat na »Črno« goro, bilo je vse ostalo na nogah in pomagalo po svojih močeh pripraviti narodno slavnost, vredno naše zavedne občine in naših vrlih sosedov Središčanov. Če pomislimo, da je bil to že četrti veliki javni nastop središkega »Sokola« v letošnjem poletju, zasluži njih zlet v Obrež tem večjo pohvalo. Že ves pretečeni teden vladalo je na veselilnem prostoru in lepem sadonosniku našega pridnega gostilničarja br. Rudolfa Rak uš a življenje, ko v kaki delavnici; stavili so se šoto-

ri, pletli venci, gradilo telovadišče in odri, ter pripravljali dom za vsevedo-čo vedeževalko, plesišče za kožuhače itd. Pod neumornim vodstvom g. Frančka Serajnika pa so se vršile pevske in godbene vaje za koncertne točke in telovadbo. Ob zvokih godbe prikorakal je kot prvi naš dični Sokol pod vodstvom svojega krepkega načelnika br. Kočevarja, na čelu s svojim vrlim starostrom br. Srečkotom Dogšom in čilim naraščajem pod vodstvom svojega vadtelja br. Ludovika Muzeka. Temu sledil je kmalu Ormoški Sokol s svojim starostrom br. dr. Strelcem. Komaj so bili ti zbrani, ko nas kliče tromba k sprejemu bratskih gostov Sokola iz Varaždina, ki je prispel s Sokolici vred in s svojimi prijatelji na vozovih. Kmalu bil je veliki veselilni prostor poln občinstva in iz odra zadoneli so ubrani akordi naših pevcev. Štiri točke, od katerih dve in sicer »Slovenskim mladenkam« in pesem Rokovnjačev v Črnem grabnu sta se proizvajale s spremljevanjem godbe. Vsi smo se čudovali ubranosti proizvajalca. Zlasti je žela gđ. Olga Serajnikova s svojim prekrasnim solo - spevom vihar občudovanja. Po pozdravu br. Muzeka vseh navzočih, zlasti naših gostov, obrazložil nam je v svojem jednatem govoru naš ožji rojak br. Salamon, smer in cilj Sokolstva, za katere izvajanja je žel vsestransko pohvalo. Na to otvoril je telovadbo naraščaj središkega Sokola s prostimi vajami in vajami z zastavicami. Omenim kar tukaj, da so bile te vaje kakor poznejši nastop naraščaja na orodju, na bradli in konju, ter skupine izvajane s tako sigurnostjo in točnostjo, da lahko trdim, da so bile vzorne in da smo z veseljem in radostjo opazovali te naše najmlajše bojovnike na narodnem polju. Varaždinske Sokolice pokazale so nam na polju prostih vaj nekaj novega, ker so bile od njih proizvajane vaje prepletene tudi precej z mimiko, kar jim je dajalo poseben čar.

Tudi proste vaje Varaždinskega Sokola bile so krasne, prepletene z gibli borenja in metanja. Vsi želi so zaslužno pohvalo občinstva. Na to nastopil je združeni Ormoški in Središki Sokol z ljubljanskimi zletnimi vajami, katere so izvajali izborni. Zlasti so pokazali pri izvajanju pete vaje z dobrim kritjem in s skadnostjo proizvajanja, da se lahko merijo z marsikaterim starejšim društvom. Nastop vseh navzočih društev na orodju pa je pokazal, kako daleč se prispe z neumornim in smotrenim delom. Prva vrsta Varaždincev na drogu proizvajala je vaje višjih oddelkov eksaktno in vzorno, od katerih so posebno nekatere ugajale s svojo efektno kombinacijo. Prva vrsta Središkega Sokola nastopila je na bradli in konju. Vaje teh presegale so daleč vse naše najboljše upe. Stavala vaj sama ob sebi bila je izborna, zlasti radi svoje raznovrstnosti, ki nam je pokazala lep del našega telovadnega sistema. Nič manj pa ni zaostajala njih proizvajala in naravnost občudovali smo, s kako sigurnostjo so se izvajale tudi najtežje sestavine. Zlasti ni vedel človek pri br. vadtelju Kolaricu, ali naj občuduje boljše eksaktnost ali eleganco in lahkoto, s katero je izvajal tudi najtežjo vajo. Središki Sokol pokazal je s tem svojim nastopom, da pojmi smisel Sokolstva in vstrajno delo v telovadnici. Kajti če tudi eno najmlajših naših sokolskih društev, se mu ni treba bati kritike stariših. Po telovadbi — katere je bilo, mimorede omenjeno, skoraj nekoliko preveč — razvila se je živahna zabava po raznih šotorih. To rajanje prekinil je za nekaj trenutkov nastop Varaždinskega Sokola v prostih vajah z gorečimi kiji, kar je bilo ob ugaslih lučeh nad vse veličastno. Upamo, da bode tudi gmotni uspeh tako lep, kakor je moralni.

Iz Vojnika. Velika ljudska slavnost, ki smo jo priredili dne 3. avgusta je v vsakem oziru nad pričakovanje dobro uspeła. Zasluga gre pred vsem pripravljalnemu odboru, ki je z velikim trudom in požrtvovalnostjo pripravil prostor in igri, ki ste ljudem zelo ugajali. Nadalje gre zahvala našemu narodnemu žensstvu, ki je prodajalo šopke, dobiteke, vstopnice in ki se je mnogo trudilo po paviljonih. Ljudstvo nas je posetilo v velikem številu. Posebno velika zahvala gre Celjanom, predvsem pa slav. celjskemu pevskemu društvu, ki se nas je v izredno velikem številu spomnilo in nas zabavalo s svojim izbornim petjem pozno v noč. Čisti dobiček je namenjen izključno narodnim namenom. — A. P.

Iz Maribora. »Marburger Zeitung« je začela zadnji čas zopet strastno hujskati proti Slovincem. Po blamaži, ki jo je doživela s šolsko zadevo na Ostrem vrhu (celo »Tagespost« konstatira v dopisu iz Arnovza, da ni mogoče govoriti o kaki

nemški zgubi v popolnoma slovenskem Sv. Duhu na Ostrm vrhu) hujša proti slovenskim pridigam v mariborskih cerkvah in poziva Mariborčane, naj ob otvoritvi dravskega mosta odenejo demonstrativno celo mesto v frankfurterice, da bo nadvojvoda Friderik, ki pride takrat v Maribor, videl, da se nahaja v nemškonačionalnem mestu. Sedaj naj pokaže vodilna slovenska stranka, kaj premore! Če je po svojih listih začela bramabarzirati, kako bodo Slovenci pri otvoritvi mosta, nastopili, naj tudi konsekvntno svojo grožnjo izvrši! O tej stvari bodemo seveda še govorili.

Koroško.

Slovenska manifestacija na Koroškem. Podružnica sv. Cirila in Metodja za Loče in okolice je imela dne 3. avgusta v Malovščah svoj letni občni zbor, ki je bil izborni obiskani. Zborovanja se je udeležil tudi zastopnik glavne družbe gosp. F. Škuli iz Ljubljane. Po običajnih poročilih odborovih, je povzel besedo posestnik Brandner iz Žužalič, ki je v poljudnih in pristranih besedah orisal naše narodne dolžnosti. Dr. Štefančič je pojasnil zadevo nameravane Cirila - Metodove šole v Vodičji vasi. To je bilo potrebno tem bolj, ker se zadeva vsled nekvalificiranega postopanja bektajnskega občinskega predstojnika vleče že četrta leta in je naše ljudstvo postalo že nejevoljno. Dočim pa se je šulferajnska šola ravnotam jela pozneje ustanavljati nego Ciril - Metodova šola, a se poučuje v njej že dve leti. K tej zadevi je govoril tudi Škuli, ki je v splošno zadovoljnost zborovalcev povedal še nekatera tozadevna pojasnila z zagotovilom družbinega vodstva, da družba kljub vsem zaprekam in nasprotijem, ki se ji stavlajo od različnih strani, ne odneha od svoje namere ter da stori vse, da izvojuje stavbinsko dovoljenje za prepotrebno šolo. Sprejeti sta bili dve resoluciji. Prva v protest proti občinskemu predstojniku radi zaprek, ki jih stavlja ustanovitvi Ciril - Metodove šole, s pozivom, da brez odlašanja razpiše nov komisijski pregled v zvezi s tem odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Beljaku z dne 13. febr. 1913, št. 650/10, na podlagi katerega se družbi takoj prizna stavbinsko dovoljenje. Druga resolucija se naproša družbino vodstvo, da stori nemudoma vse korake, da pride čim prej do zidave narodne šole, ker vsako nadaljno zavlačevanje pomenja velikanska škoda slovenski stvari v prizadetem kraju. Omeniti pa moramo še neko posebno, kakršnih na Koroškem nikdar ne manjka pri takih prilikah. Okrajno glavarstvo v Beljaku namreč ni hotelo dati dovoljenja za razobseženje slovenskih trobojnic, in sicer radi tega ne, ker je sestava barv slovenskih trobojnic prepovedana (dr. Pegan!), dočim pa je pred 14. dnevi visela na ljudski šoli v bližnji Vodičji vasi — frankfurterica. Daleč smo prišli na Koroškem!

Neurje in toča. Iz Brež poročajo: V nedeljo popoldne je padala tu debela toča, ki je napravila veliko škodo. Ljudje že več let ne pomnijo take toče.

Pripovedke. Iz Beljaka poročajo: V soboto zvečer se je pripeljal z osebnim vlakom Južne železnice več Srbov in Makedoncev, kjer je na nje že čakalo orožništvo. Govorili se, da so se Srbi in Makedonci med seboj sprli in da so Makedonci vrgli enega Srba skozi okno. Govorica še ni potrjena. Orožniki so dve osebi aretirali.

Preskrben poštni uradnik. Iz Celovca poročajo: Neka vdova z imenom Pfaff je blizu Sv. Heme na letovišču ter stanuje pri dr. Sallagarju. Sin te dame je obiskal v Celovcu svojega svaka ter od tam brzojavno pod naslovom »Pfaff - Sallagar« naznanil, da se v kratkem vrne. Ko pa je prišla brzojavka, ni bilo dame doma. Obiskala je sorodnike v nekem bližnjem kraju. To je služkinja brzojavno sporočila sinu pod naslovom »Pfaff - Eisler«. Preskrbeni brzojavni uradnik pa je iz tega naslova napravil »Pfarrer - Eisler«.

Insolvenca. Insolventen je ne-protokoliran trgovec v Celovcu Pet. Mescha.

Primorsko.

Strela ubila zidarja. Iz Gorice poročajo: Med nevihto, ki je v soboto popoldne divjala, je udarila strela v neko novo zgradbo v ulici S. Maurja blizu Solkana. Strela je ubila enega zidarja, dva druga pa lahko ranila. Ubiti zidar je zapustil mnogoštevilno družino.

Neurje v Trstu. Iz Trsta poročajo: V nedeljo se je vila na Trst in okolico velika ploha s točo. V okolici in enem delu Vipavske doline je velika škoda. Tudi v Istri je neurje na-

pravilo veliko škodo, posebno v vinogradih. Zelo poškodovani so vinogradi v Piranu in okolici. Tudi državne saline so morale zaradi vednega deževja ustaviti obrat.

Poskušeni samomor. Iz Trsta poročajo: 19letna Ema Orlando, stanujoča v ulici Scalinata, je v nedeljo popoldne v samomorilnem namenu izpila steklenico strupene pijače. Odpejali so jo v bolnišnico. Vzrok: nerčna ljubezen.

Iz ljubosumnosti. Iz Trsta poročajo: V neki javni hiši v ulici S. Filippa je prišlo ponoči do krvavega spopada, vzrok ljubosumnosti. Neki vojak pehotnega polka št. 32 je začel suvati z nožem ter ranil nekakega natakara in neko »institutko«. Poslednjo so prepeljali v bolnišnico, vojaka pa v vojaški zapor.

Goljufija. Iz Trsta poročajo: Nekemu do zdaj neznanemu pitku je zmanjkalo denarja. Prišel je tedaj na originalno idejo. Stopil je k lastniku kavarne »Reclame«, se mu predstavil, da je komisar »Austro - Američan«, ter rekel, da mu je slučajno zmanjkalo denarja. Ker je kavarnar mislil, da ima pred seboj poštenega človeka, mu je dal 20 K. Pozneje je izvedel, da je bil imenovan komisar navaden slepar in je o tem obvestil policijo. »Komisarja« zdaj iščejo.

Moža okradla ter pobegnila. Iz Trsta poročajo: Josipina Mendel, stanujoča v ulici Media 22, se je menda naveličala svojega moža in je sklenila, da pobegne. Predno pa se je ločila, se je hotela še dobro oskrbeti z vsem potrebnim blagom. Vzele je več obleke, perila in drugih stvari v vrednosti 100 K. Mož je tatvino takoj zaznal in ovadil vso zadevo policiji.

Letoviščarji v Gradežu. Navzlic izvanredno slabemu vremenu prihajajo vedno še letoviščarji v Gradež. Od 7. do 10. avgusta je prišlo 753 tujcev, tako da je zdaj vseh letoviščarjev v Gradežu 14.611.

Vojak obstrelil žensko. Iz Pulja poročajo: Ko se je hišnica deželne bolnišnice Virginija Petronia vračala domov, jo je v desno stran trebuha zadrel strel, ki ga je oddala straža na bližnji utrdbi Sv. Mihaela. Ranjenko so takoj prenesli v bolnišnico ter jo operirali. Njeno stanje je nevarno. Vojak je izpovedal, da se mu je puška po nesreči izprožila.

Polet s hidroplanom. Iz Poreča poročajo: Mornariški poročilec Vosaček je v soboto poletel s svojim hidroplanom iz Pulja in se je navzlic viharnemu vremenu lepo spustil na tla pred Palace - hotelom Riviera. — Letoviščarji so napravili pogumnemu avijatiku velike ovacije.

Izgnan glavni urednik lista »La Voce del Popolo«. Z Reke poročajo: Emil Marcuzzi, glavni urednik lista »La Voce del Popolo« je bil izgnan iz vseh dežel krone sv. Stefana. Med mestnimi avtonomisti je bil Marcuzzi eden izmed najstrastnejših boriteljev. Kakor se govori, je bil izgnan zaradi nekaterih člankov, ki jih je bil napisal v zadnjem boju med avtonomisti in ogrsko vlado.

Trije samomorilci na en dan. Z Reke poročajo: V soboto popoldne so pokopali kar tri samomorilce. Ob 3. popoldne so pokopali Andreja Csajaja, ki je v svojem stanovanju izpil strup ter zapustil ženo in otroke v največji bedi. Pred par dnevi se je hotel Csajajeva žena iz obupa z obema otrokoma usmrtiti. Ob 6. so pokopali knjigovodjo Ljudevita Supa, ki se je obesil. Ob pol 7. pa so pokopali F. Rossija, tuica, ki si je v hotelu »Hungaria« z britvijo skoro glavo odrezal.

Dnevne vesti.

+ **Katoliški shod** ne bo nikaka narodna ali cerkvena prireditev, nego politična manifestacija klerikalne stranke. Značaj katoliškega shoda bo strogo političen in strankarski, a vendar bi klerikalci radi imeli, naj bi jim naprednjaki delali stafažo in naj bi poveljevali shod, ki je napravljen proti narodno - napredni stranki. V gotovih razmerah je prav lahko mogoče, da se najde tudi med nasprotnimi strankami glede takih prireditev nekak modus vivendi. Mi se prav nič ne zgražamo nad mislijo, da bi pr. eventualno tudi napreden župan pozdravil kot goste katoliški shod, ali da bi klerikalni župan pozdravil na enak način udeležnike kake napredne manifestacije. Toda pri nas je to danes še nemogoče, kajti klerikalna stranka je pod vodstvom dr. Šusteršiča proglasila in izvršuje bojkot vseh naprednjakov, klerikalna stranka terorizira in davi svoje politične nasprotnike na najbrutalnejši način, klerikalna stranka porablja za politični boj najzavrnenejša sredstva in je ne le izdala in prodala vse narodne koristi. S tako stranko ni mogoče paktirati in taki stranki ni mogoče izkazovati vljudnosti. Zaradi tega sta izvrševalni odbor narodno - napred-

ne stranke in klub narodno - naprednih obč. svetnikov sklenila pozvati in prositi napredno ljubljansko občinstvo, naj katoliški shod ignorira. V dotični izjavi je rabljen pravilni izraz »prezreti«, »Slovenec« pa mu podtika pomen »zaničevati«. Ob sebi se razume, da dve taki korporaciji, kakor sta izvrševalni odbor in klub narodno - naprednih občinskih svetnikov, ne bosta pozivljala občinstvo na zaničevanje javne manifestacije, nego kvečjemu na ignoriranje. Z objavljenim izjavo je stališče narodno - napredne stranke glede katoliškega shoda precizirano in nimamo temu nič več dostaviti. »Slovenčev« primerjanje katoliškega shoda s sokolskim zletom v Novem mestu je otročje. Sokolski zlet je bil skozinskoz nepolitična narodna manifestacija, katoliški shod pa bo skozinskoz strankarska in politična manifestacija.

+ **Zatajeni naprednjaki.** V nedeljo je priobčila tržaška »Edinost« članek o goriških volitvah. Bistvo tega članka je, da takozvani samostojni slovenski kandidati, ki so zmagali pri volitvah, nimajo ničesar opraviti z bivšo goriško napredno stranko, da njihov program sploh ne pozna nobenega strankarstva in da nimajo nič opraviti z naprednjakstvom. Ob enem se je »Edinost« zaletela v napredno časopisje ljubljansko, češ, da se je »polastilo« samostojnih kandidatov in jih popolnoma neopravičeno proglašalo za napredne kandidate in njihovo zmago za napredno zmago. Mnogoštevilni dopisi, ki jih dobivamo z Goriškega, zlasti s Krasa, nam pričajo, da je to zatajenje naprednjakov po tržaški »Edinosti« vzbudilo med goriškimi volilci, ki so napr. mišljenja, ogorčenje. Vse te dopise preveva ena misel, ki jo hočemo na kratko rekapitulirati: Samostojni narodni kandidati so zmagali samo s pomočjo tistih volilcev, ki so odločno naprednega mišljenja. Ti volilci so prav natančno vedeli, da samostojni kandidati niso v nobeni zvezi z bivšo goriško napredno stranko, a ker so šli ti samostojni kandidati v boj proti klerikalizmu, ki ga reprezentirajo novostrujarji in ki je identičen s kranjskim klerikalizmom, so se zanje zavzeli, šli z njimi in jim pomagali do zmage, smatrajoč jih za zastopnike naprednih idej. Faktično so si stali pri volitvah nasproti naprednjaki in klerikalni novostrujarji in zmagali so faktično naprednjaki, kajti goriško slovensko ljudstvo je vendar večinoma napredno. Samostojni kandidati so nastopili proti novostrujarjem ter s tem vsekako dali dovolj poudarka, da so jih napredni volilci smatrali za nosilce naprednih misli, ki pa s prejšnjo napredno stranko nimajo ničesar opraviti. To je vodilna misel vseh teh dopisov, ki smo jih prejeli. Povedali smo že, da se ne mislimo spuščati v nobeno polemiko zastran goriških volitev, kajti kar je, to je, in zato naj nam dopisniki ne zamerijo, da smo izpustili vse izpade zastran »Edinostinega« brcanja. Zavedni napredni volilci so odločili zmago samostojnih kandidatov, brez njih bi ne bil nobeden izvoljen — zato lahko preko »Edinosti« preidejo na dnevni red. Kar se tiče našega lista, poudarjamo samo to: Mi smo napreden list in bomo napredno stvar vedno branili. Nas veseli, da na Goriškem niso zmagali klerikalci-novostrujarji, in da so izvoljeni poslanci, ki ne stojijo na klerikalno-novostrujarskem stališču, naj se potem imenujejo samostojne narodne može ali kakorkoli. Sodili jih pa bomo po njihovem delovanju, zakaj v dež. zboru bodo morali hote ali ne hote kmalu z barvo na dan. Tisti goriški volilci, ki so naprednega mišljenja, naj bodo prepričani, da jim bo naš list vedno na razpolaganje, kadar pojde za napredno stvar.

+ **Močan tobak.** Včerajšnja »Arbeiter - Zeitung« priobčuje uvodnik, naslovljen »Mir!«, ki je z vso ostroto napravljen proti naši zunanji politiki. Članek se končuje tako-le: »Preostaja še donkišoterija našega vrlega Berchtolda, da »revidira« pogodbo, ki so jo včeraj na svečan način podpisali v Bukareštu. Toda evropska javnost je nič manj kakor naklonjena, da bi delala reverenco napravljenemu, brezmiselnemu ravnanju gospodov v zunanjem ministrstvu. V Evropi so pač že dovolj na jasnem o črno - žolti državniški umetnosti, tej mešanici impotence in domišljavosti, in vedo tudi, kar je seveda važno, da za njo v Avstro - Ogrski sami prav nihče ne stoji, da ji je gotovo splošno zaničevanje in da v celici državi neče nihče imeti ž njo opravka razen Kanijevih kupljenih in podkupljenih listov. Vzpričo tega pač ta državniška umetnost ne bo v stanu, da bi v Evropi imponirala! In po hladnem vodnem curku iz Bukarešte in Berolina bodo ti črno - žolti »jarmalci« morda vendarle opazili, kakš-

no razpoloženje vlada v obeh prijateljskih državah. Ako kralj Karol brzojavlja Viljemu v Berlin: »Mir ostane definitivno, kar se je zahvaljevali tebi«, je ostrina naperjena, kar se natančno opaža, proti Dunaju. In če Viljem odgovarja, da se veseli, »da je tudi pripomogel k sedaj doseženemu rezultatu«, in ako govori »o skupnem sodelovanju v prilog miru«, je pač jasno, da je izraz zadovoljnosti v Berlinu v najostrejšem nasprotju z tulenjem na Dunaju. Oficijozne smrdokavre so dobile od Kanije ukaz, naj postopajo z mirovno pogodbo, kakor z »mrtvim psom« in govore o tej pogodbi v svoji nesramnosti, kakor v »dragocenem materialu«. V Berlinu in v Bukarešti pa je vse vzhučeno! Gospod Berchtold bo torej imel malo sreče. Njegova blamaža, (katera pa bo zadnja šele, kadar bo konec tega strašnega ministra) je že danes očitna.

+ **Samoprevara.** Bolgarski »Mir« piše dne 4. t. m., kakor je razvidno iz številke, ki je nam danes došla, med drugim to-le: »Srbi in Grki pozabljajo, da niso bili poraženi, kakor zasluzujejo, samo zato, ker se je vmešala Romunija. Ako bi tega ne bilo, bi bila Niš in Beograd že zdavnaj v naših rokah in Grki bi se ne šopirili v Solunu.« — Tako pravi oficijalni komuniké bolgarski o položaju. Da, samoprevara je vzrok bolgarske nesreče, a kakor se zdi ta nesreča Bolgare še vedno ni izučila in izpametovala!

+ **Nemške hijene.** V Šanovi pri Novem Jičinu na Moravskem žive in torej tudi mro Nemci in Čehi. Občinska uprava je nemška. Meseca maja so nekatere češke rodbine dobile od občinskega urada sledeči nemški dopis: »Občinski odbor šanovski je sklenil v seji, dne 12. maja 1913., da morajo biti nagrobni napisi na šanovskem pokopališču samo nemški. Pozivljate se, da izpremenite nagrobni napis gospe (moža) umrle(ga) l. . . . ki je spisan češko, v nemškega. V Šanovi, dne . . . 1913. Bochu, župan. — Socijalnodemokratska »Arbeiter-Zeitung« piše o tem: »Umrli, za katere gre, leže že več let pokopani in tudi napisi, ki so jim jih napravile njihove rodbine v češkem jeziku, stoji tam brez ovir že več let. Naenkrat je spoznal občinski odbor nevarnost, ki grozi občini od čeških nagrobnih napisov, za tako, da je po pozivu takoj sledil čin. Ker sorodniki niso takoj odstranili napisov, so tablice z nagrobnih spomenikov potrgali ter jih zmetali v bližnji potok, kjer so jih našli otroci. Niti mrtvih ne pusti šovinizem v miru.« To ni šovinizem, to je pač že hijenizem, ki lepo osvetljuje nemško takozvano kulturo.

— **Pismo srbskega majorja,** ki smo ga nedavno tega priobčili v našem listu, ponatiskuje novosadska »Zastava«, glasilo srbske narodne radikalne stranke.

— **Opozorjamo** še enkrat, da se vrši danes ob 8. zvečer v restavraciji Narodnega doma seja veseličnega odbora, katere naj se udeleže tudi častite dame, ki so prevzele sodelovanje pri veselici. Urediti je še nekaj važnih vprašanj, zato prosimo polnoštevilne udeležbe.

— **Vse narodno čuteče žensstvo se opozarja, naj ne zamudi prilike prisostvovati zenskemu predavanju, ki se vrši na praznik 15. t. m. popoldne ob 3. v Narodnem domu.**

— **Napredna strokovna društva.** Podpisane poziva vljudno vse člane I. moške podružnice ljubljanske družbe sv. Cirila in Metodja, da se v čim večjem številu blagovole udeležijo prireditve naprednih strokovnih društev, ki se bodo vršile dne 16., 17. in 18. avgusta. — R. Perušek, t. č. predsednik I. ljubljanske moške podružnice družbe sv. Cirila in Metodja.

— **Umrli je v Ljubljani** g. Oton Grebenc, c. kr. davč. višji upravitelj v p., po dolgem bolehanju v starosti 61 let. Naše sožalje!

— **Kranjski avtomobilni klub** priredi ob priliki tekmovalne vožnje dne 15. avgusta t. l. ob 9. zvečer na čast koroškemu udeležencem pozdravni večer v grandhotelu Union, pri katerem svira vojaška godba pešpolka št. 27. Vstop je dovoljen le vabljenim. Deželni odbor kranjski poklonil je klubu častno darilo, ki ga bode dobil najboljši kranjski vozač, med tem ko je kranjski avtomobilni klub razpisal 4 darila.

— **Čudne reči o 25letnici novomeškega Sokola** se slišijo, človek bi skoraj ne verjel, da je kaj takega sploh mogoče. Pomislite, na praznik Vel. Šmarna, to bo v petek 15. t. m. nameravajo 25letnico novomeškega Sokola še enkrat ponoviti. Pa brez dežja. In če bi ga jim vendar kakšen Peter ali Pavel res zopet vsilil, pa še ne odneha, pravijo bomo pa v nedeljo napravili kar mislimo. Menda ni vrag, da bi vsaj do nedelje ne vgnali Petra z njegovim peklenskim dežjem. Ampak to pot je celo naš dolenski

vremenski prerok prepričan, da na Vel. Šmaren ne bo dežja, vsaj takšnega ne, da bi se tudi zvečer, ko se 25letnica še enkrat prične, upal na dan, zakaj takrat bo že večer. Kdor nam ne veruje, da so to res čudne reči, 25letnico kar dvakrat praznovati, ta naj si jo pride pogledat. Mu res ne bo žal. Zakaj od nedeljske 25letnice je še toliko lepega in dobrega in okusnega in vabljivega preostalo, kar bi se moralo v smislu sporeda izvršiti na Glavnem trgu, da tega sploh ni mogoče kar tako povedati. Videlo in slišalo in okusilo se bo pa vse v prijaznem smrekovem gozdiču, ki so ga nedeljski izletniki gotovo opazili na Glavnem trgu. Že takrat je bil gozdiček očarljiv, do Vel. Šmarna bo pa še lepši. Smreke se med tem razrasejo in zgostijo, pa izborno slovensko žalsko pivo se bo do takrat ravno prav ohladilo; češko budjeviško in sam bog ve še katero pa bo takrat kipelo, da bo veselje. In pomislite še to čudno reč: Novo mesto dobi tisti večer čisto novo čarodejno razsvetljavo, pred katero naj se novo vpeljana luč kar skrije. Bratje Sokoli in njih prijatelji od blizu in daleč: Komur le mogoče, naj pride na Vel. Šmaren v dolensko metropolo pomagati dokončati zadnjo in vselezanimivo točko z nedeljskega sporeda!

Brzojavke doše na jubilej novomeškega Sokola. Na slavnosti so došle sledeče brzojavke: **Litija:** Ob 25letnici obstanka vam želi vaš častni član brat srečo in napredek brez prestanka vam na čast in veselje, Sloveniji na korist in slavo. — **Luka Svetec.** — **Fram pri Mariboru:** Zadržan čestitam na lepi slavnosti želeč, da se danes zaneti iskra mnogim novim Sokolom. Naša je bodočnost! Na zdar! — **Dr. Rozina** (prvi starosta Dolenjskega Sokola). — **Ljubljana:** Pod sokolskim praporom smo nepremagljivi! Na zdar! — **Dr. Triler.** — **Ormož:** Vivat, floreat, crescat! — **Erhartič**, (bil prvi načelnik Dol. Sokola). — **Vrbosko:** V duhu prisostvujem i svu bračo pozdravljam. — **Dovo Mrvoš.** — **Logatec:** K slavi krepki Na zdar! — **Hodnik, starosta.** — **Ziri:** Vremensko zadržani, pošiljamo vam tem potom krepke bratske pozdrave. — **Sokol Ziri.** — K temu še pristavljamo, da je brzojavne čestitke na banketu prečital starosta Novomeškega Sokola g. VI. Vojska ob vsesplošnem burnem odobravanju.

K 25letnici Novomeškega Sokola se nam poroča: Resnici na ljubo je treba glede g. Vovka, peka in gostilničarja v Kandiji zadevo glede zastave v toliko pojasniti, da je g. Vovk zastavo pač izobesil, s ceste pa se ni videla, ker je bila obešena zadej proti mestu nad Krko, pa jo je tudi tam sapa in dež zamotala. G. Vovk je najbrže mislil, da bode s tem še bolj vstreženo slavnostnemu namenu, če zastavo obrne proti mestu, kakor pa na cesto.

Nagrobni spomenik dr. E. Volčiču. Društvo »Pravnik« postavi svojemu zaslužnemu članu in pravnemu pisatelju dr. E. Volčiču zlasti vsled prizadevanja g. dr. E. Stareta na pokopališču v Novem mestu nagrobni spomenik. Načrt spomenika je izdelal slikar Vavpotič ter predstavlja v obliki visoke nečke, v kateri stoji spominska plošča z napisom

Dr. E. Volčič,
c. kr. sodni svetnik
in pravni pisatelj.

Pod napisom se nahaja prostor za cvetke. Spomenik bo 2 m visok in 1'35 m širok ter izdelan iz nabrežinskega mramorja. Postavi ga domači kamnosek Lukšič iz Kandije.

Od zgradbe belokranjske železnice. Ako se že v doglednem času ne zgodi kakšen poseben čudež, je že danes toliko kakor pribito, da z otvoritvijo nove proge od določenem roku, t. j. 1. maja 1914 ne bo nič. Po drugih delih proge je sicer vse tako daleč dograjeno, da bi se določeni rok otvoritve lahko vzdržal, — od Karlovca do Ozalja (Vozlja) je proga že gotova, po nji vozijo že materialni stroji — ampak v glavnem prvem delu od Novega mesta dalje do Lazov pa je delo tako zaostalo, da je nemogoče misliti na pravočasno izvršitev. Namesto, da bi bilo vsaj zdaj več delavcev, jih je vedno manj, v zadnjem času pa se opazuje celo čim dalje večji pobež delavstva od te proge na Solnograško. Tudi dni je neki akordant odpeljal naenkrat 50 delavcev proč. Vzrok temu pobežu je siromašna plača zlasti na Samohrdovem delu proge. Z 2—3 K delavec danes ne more se preživeti, zlasti zunaj na kmetih, kjer je življenje v tem času postalo mnogo dražje, nego v mestu samem. Tudi osebni vpliv podjetnika samega ne izda veliko pri delavcih. Jih je zadnjič šef podjetja sam inspical. Pa so se oprli na lopate in krampe in smejali so se mu v obraz, ko jih je priganjal naj pridneje delajo. Kakoršno plačilo, takšno de-

ko, so mu dejali. Te nezdave razmere pospešuje tekem zadnjih dveh mesecev še tudi neugodno vreme. Če gre danes človek, ki si je pred dve mesecema ogledal prognozo Preloga, ob proggi, ne bo našel veliko napredka v zgradbi. Pri Ruprč Vrhu so pač prodrli tudi zadnje skalovito brežino, tu pa tam so nasipi že izgotovljeni, ali v splošnem je še mnogo zaostanka, tudi sploh še nedotaknjenega terena. Lepše napreduje delo onkraj Gorjancev. V interesu cele dežele in vnanjega prometa bi bilo pač želeži, da se zavlačevanju stori čim preje konec. — Nekoliko živahnije napreduje delo ob razširjenju novomeškega kolodvora. Velika kurilnica je kar je glavnega zidovja, že dograjena, deloma tudi že pod streho. Zdjaj preurejajo napravo za obracanje lokomotiv, ki mora z ozirom na nove, večje stroje biti primerno povečana. Spaka (prizidek) postajnega poslopja je dograjena in vzbujala na pustem kolodvoru (zelenje kot ga je videti ob drugih postajah so uničili) vsaj nekoliko zabave, to se pravi zabavljanja. — Ubogi kapiteljski hrib, ta zdaj trpi in ječi pod neusmiljenimi lopatami. Vedno globlje mu segajo v živo, gozdiček nad njim je že zginit. In kakor kaže, bo kapiteljski hrib moral dati še mnogo materiala preko dosedaj določene meje. Kajti veliki nasip ob Krki kot nenasičeno brezno požira vase material. Toliko hriba je že odkopanega, pa zdolej, na nasipu se le malo pozna. — Predor, če bo tako šlo, tudi še ta mesec ne bo gotov. — Pohvalno pa je treba priznati, da zgradba opornikov za železniški most onkraj Krke jako pridno napreduje. So že pričeli z obokavanjem in vezanjem in delo bi šlo hitreje izpod rok, da imajo zidarji dovolj sproti materiala. Štemburjev kamen zelo obratja, Štembur sam pa še bolj, ker mu za slepo ceno kupljeni kamnolom nese lepe kronce. — Pa, kakor rečeno, če ne bo kmalo poseben čudež prišel na pomoč, se 1. maja 1914 še ne bomo peljali k bratom v Karlovac.

Iz toliškega in črmošniškega kota. Tudi v naši Črmošniški dolini se pozna vpliv zgradbe belokranjske železnice, seveda od sedaj le v najslabšem smislu. Delavci prihajajo v službo in jo zopet zapuščajo, seveda večkrat brez vinarja v žepu. Da bi si dobili za potnino, si poiščejo lažjega in boljšega zaslužka, nego so ga imeli pri železnici. Ravno toliko, kolikor zaslužijo te vrste ljudje na tak način, ravno toliko škode imamo domačini. Ponoči med soboto in nedeljo, t. j. med 19. in 20. julijem, je bilo pri nas kar na treh krajih vplomljeno. Pri Tereziji Tanko in Jurju Mavserju v Srednji vasi nad Črmošnicami je bilo pobrane iz sobe za okoli 250 K obleke, pri cerkovniku Jankotu Juranu pa za okoli 150 K obleke. Pri slednjem so iztrgali in izvili neznanji storilci z drogom železen križ iz okna in so se splazili skozi okno tako tiho, da ni nihče čul nobenega ropota. Za uzmovici ni nobenega sledu. — Že v prihodnji noči so se splazili najbrže isti zločinci v stanovanje poštarja Jožeta Terpinca na Lazih in so mu odnesli različnih stvari za okoli 10 K. V vseh teh slučajih so na sumu odpušeni, ali pa dela iskajoči, pa ne sprejeti delavci. Dober teden pozneje se je splazil ponoči neki nepridiprav v sobo neke precej gluhe ženske na Cerovcu pri Toplicah in jo je posilil, potem pa zbežal. Poklicane oblasti pridno iščejo te nepridiprave, toda od danes ni čuti, da bi bile našle kak sled.

Gostilničar, kakršen bi ne smel biti. V Kranju v gostilni »Pri jelnu« gostilničarjev oče ne more videti pošteni naprednih gostov ter je porabil tudi v nedeljo v svojem salonu priliko, da je stresal svoje neslanosti napram gostom. Ali misli z »ničvredneži« tudi napredne goste, ki mu prihajajo množit deloma podedovano premoženje? Ali misli res, da so vse sodnije zanič, ker so bili gotovi ljudje že večkrat kaznovani? Končno bi ga tudi vprašali ali misli res, da bi morali odvetniki delati tožbe zastoj, kadar se zljubi kakemu klerikalnemu petelinu, da se tožari, kakor je to pač pri zaslepljenih ljudeh navada?

Poročil se je g. Joža Meden iz Kranja z gospodično Albino Paplerjevo iz Begunj pri Cerknici. Cestitamo!

Grozna nesreča. Včeraj zjutraj se je pri postaji Zagorje odigrala pretresujoča drama. Medžemurski Hrvat, ki so zaposleni pri pokladanju novega železniškega tira na postaji Zagorje, so se danes ob 5:40 zjutraj podali na delo. Jutranji brzovlak št. 5 je imel zamudo, tako da sta se križala z osebnim vlakom št. 36 pri južni zagorski distančni plošči. Delavcem, ki so ravno isti čas šli na delo pa ni bilo znano, da je brzovlak zamujen in so se samo osebnemu vlakom umaknili. Med tem pa pride brzovlak in je povozil delavca Klemen

Tomo do smrti. Prerezal ga je čez polovico. Ponesrečen zapušča vdovo s 6 otroci. Otroci so še vsi mali, najstarejši je 15 let star. Druga dva in sicer Vinček Stefan in Buhin Tomo sta bila lahko ranjena od osebnega vlaka št. 36. Nesrečo je le temu pripisati, da so popolnoma novinci, kateri so bili komaj par dni uslužbeni in se niso držali predpisov. Tragična je smrt, katero je storil Klemen. Siromak si je šel iskat v tujino zaslužka, da bi lažje preživel svojce, a mesto zaslužka je našel smrt in ravno tako ostala dva, katera sta pa k sreči le lahko poškodovana, ne ve se pa, če ne bode ta vsled prestanega strahu imela za celo svoje življenje posledice.

Kinematograf »Ideal«. Samo 4 dni! Od torka 12. do petka 15. Velikanski senzacijski vojni film. Bitka ob Bregalnici. Odločilna bitka, kjer so premagali Srbi Bolgare. To je edini obstoječi originalni posnetek grozne bitke od 6., 7. in 8. julija. Pri tem filmu vidimo med drugim tudi strašne posledice bombardiranja srbske artilerije med sovražnimi četami, vidimo nadalje od zelo blizu eksplozivno ranje šrapnela in njega strašni učinek, kratkoma vojsko, kakor se je bolj strašno nihče ne more predstavljati. 1. Zetev Sago na otoku Borneo. (Potovalni film.) 2. Mares poskuša vino. (Humoristično.) 3. Žurnal Pathe. (Najnovejši, sport, moda itd.) 4. Klovn, Turek in bajadere. (Komično.) 5. Zlomljena pomladna cvetka. (Krasen roman iz življenja v 2 dejanjih.) — Samo popoldne. 6. Lov na Jenge. (Naraven posnetek.) — Samo pri večernih predstavah od 7. naprej. 7. Deklica iz vsrtnice. (Senzacijska pravna drama v 3 dejanjih.) — Samo pri večernih predstavah od 7. naprej. 8. Kozmann na letovišču.

Hajdi v Kanado! Na vozovih ljubljanske cestne električne železnice so nabiti veliki reklamni napisi za izseljevanje v Kanado. Zares so čudna pota gospodova. Na eni strani oblasti ljudi svare, da naj se v Kanado zaradi slabih razmer ne izseljujejo, agente zapirajo, na drugi strani pa smejo parobrodne družbe z vsemi sredstvi pospeševati izseljevanje v Kanado. Pa jih tudi mnogo polove v zanjke, ker se jim tam obljubuje naravnost krasna bodočnost. Vsakdo bi po obljubah imel tam postati bogataš, a si naposled ne more prihraniti niti toliko, da bi se zamogel na svoje stroške pripeljati zopet domov. Pred izseljevanjem svari ljudi na podlagi informacij konzularnih oblasti trgovsko ministrstvo in druge oblasti, po deželi in v mestih pa se dela z velikansko reklamo za — Kanado.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 27. julija do 2. avgusta t. m. Novorojencev je bilo 21, mrtvorojencev 5, umrlo pa je 7 domačinov in 15 tujcev, in sicer 1 za tifuzom, 4 za jetiko, 2 vsled mrtvo-uda, 1 vsled nezgode, 14 pa za različnimi boleznimi. Za infekcijskimi boleznimi so obboleli, in sicer za tifuzom 6, za egiptovsko očesno boleznijo 2 osebi.

Kurja borza. Kakor znano, je branjevkam v mestnem pomerju po tržnem redu prepovedano prekupovati živila v torek od 3. popoldne do 9. ure zjutraj v sredo in ob petkih ravnotako od 3. popoldne do sobote zjutraj od 9. ure. Mnogo branjevk gre ob gotovih časih na deželo, posebno na Dolenjsko, kjer se oskrbe s perutnino in jajci, drugod pa z raznim sadjem in dr., kar potem prodajajo na trgu. So pa nekatere, ki nikoli ne gredo nikamor in imajo vendar dovolj blaga. Le-te zalezujejo kmetske ženske po cestah in gostilnah, kjer se te ustavljajo. Gredo jim naproti, posebno proti dolenjski strani, in češče kar po poti sklepajo kupčije. Največja borza pa je na dvorišču neke gostilne v Florijanski ulici. Le-tu se ženske ustavijo, branjevke, med katerimi se izredno odlikuje neka starejša, petična samica, ki je bila vsled prekupovanja že večkrat obsojenu kaznovana. Le-ta je pustila v petek popoldne svoj voziček na Sv. Jakoba trgu, sama je šla pa na navedeno dvorišče, ne vedoč, da kakor one kmetske ženske, tako tudi njo zasledujeta dva tržna organa. Kupčija je trajala od 4. popoldne pa do 8. zvečer. Zenica je kupila 17 piščancev in 4 race za malo ceno 28 K ter poslala potem po voziček neko drugo žensko, na katerega je naložila perutnino ter jo odpeljala veselim srcem proti domu. Nenadoma pa pristopita k nji tržna redarja in ji zaplenita, z ozirom na tržni red, po katerem se to mora zgoditi, če je bila branjevka zaradi prekupovanja najmanj dvakrat kaznovana — vse kokodajse in race. Perutnina se je drugi dan na licitaciji prodala, koje izkupiček dobi ubožna blagajna, branjevka sama bode vrhu tega pa še obsojenu kaznovana.

Pobegle slepar. 27letni Ciril Frpek, rodom iz Hrvaškega, je bil nekaj časa v Ljubljani raznašalec knjig

in časnikov. Med tem časom je pri nekem urarju vzel na upanje uro-bu-dilko in ko je čez dlje časa urar začel za njim povpraševati, je izvedel, da je Trpek neznano kam pobegnil, popustivši za seboj dolg rep v obliki raznih sleparij.

Kolo ukraden je bilo v nedeljo zvečer pred neko gostilno v Florijanski ulici čevljarju Francetu Plečniku iz Stožic št. 41. Plečnik je šel v gostilno, kolo je pa zunaj pustil in ko je prišel zopet ven, mu je med tem časom kolo že nekdo odpeljal. Kolo je »Styria«, ima na kolesih rumena pasja, eno stopalo je pritrjeno z žico ter je vredno 80 K.

Zamenjana je bila v kavarni Evropa po povratku posebnega vlaka s sokolskega zleta zelenkasta pelerina z modrim znamenjem pod vratom. Kdor jo je zamenjal, se prosi, da jo pošlje na naslov: Tomo Jerala, tajnik Sokola v Škofji Loki, kjer dobi svojo nazaj.

Narodna obramba.

Ciril - Metodova podružnica za Blače - Loče in okolico je imela 3. avgusta svoj občni zbor v Malešah pri Beljaku. Udeležba je bila prav lepa, zlasti domačini so bili v obilnem številu zastopani. Zborovanje je otvoril vrli, neutrašeni narodnjak g. Vinko Simčič iz Loč, nakar je podal podružnični tajnik g. A. Gastl odbo-rovo poročilo. Navduševalno je govoril domačin g. Brandner, posestnik iz Žužalč. Za njim je govoril dr. Stefančič. Opisoval je težak boj koroških Slovencev, z živo besedo je očrtal krivice, ki se gode Slovincem v Korotanu. — Za njim je govoril zastopnik glavne družbe. Po običajnem pozdravu je pojasnil še zadnji del trnjeve poti šole v Dičji vasi. Opisal je delovanje družbe sv. C. in M., poudarjal je, da želi družba koroškim Slovincem pomagati v težkem boju, kolikor bode le mogla, le naj se je zaupno oklepajo. Naj vstrajajo v težkem boju, bodre naj drug drugega in naj skušajo med domačini vzbuditi narodno samozavest in ponos. Obupati nikar! Pride čas, ko bode tudi našemu narodu zasijalo solnce pravice in prostosti. — Končno je še govoril g. C. Kandut. Z živo, v srce segajočo besedo je risal razmere na Koroškem. Opisal je boj koroških Slovencev od 1. 1848 do današnjega dne. Vzgled narodnega bojevnika naj bo vzorni, neutrudljivi borilec za narodne svetinje, moč blagode spomin — pokojni Einspieler. Govoril je dalje o pomenu in lepoti materinščine, šibal je nezdave šolske razmere na Koroškem, zlasti utrakvistični pomenčevalni sistem koroških šol. Z ganljivimi besedami je vzbujal med domačini ljubezen do materega jezika, kajti koroški Slovenci nečesto leži v grob, temveč hočejo ostati živi delavni otroci svoje matere Slavije. — Po končanih govorih so prišle volitve. Bil je izvoljen soglasno stari odbor. Končno se je stavila še sledeča resolucija: »Zborovalci, zbrani na občnem zboru C. M. podružnice za Loče in okolico dne 3. avgusta 1913 pozivljajo odbor družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani z vso odločnostjo, da stori vse potrebne korake, da pride čimprej do zidave nameravane ljudske šole v Vodičji vasi na Koroškem.« Med srečolovom so vrli tamberaši prav pridno udarjali narodne komade. Za zabavni in šaljivi del je pa skrbel znani, priljubljeni original iz Žužalč, Ovničev Hanžek.

Društvena naznanila.

»Pravnik«. Društvo »Pravnik« je imelo snoči izredni občni zbor, da izpremeni na željo zlasti vnanjih članov svoja društvena pravila, k čemu so dali inicijativno zlasti primorski člani. Ti člani namreč so želeli, da se v okviru društva »Pravnik« izvrše izpremembe, ki omogočajo podrobno organizacijo. Sedanja centralna organizacija naj bi namreč v obliki podružnic na sedežih zbornih sodišč organizirala svoje podružnice. Vsled te želje se je porodila potreba, da se deloma zastarela pravila izpremene, vsled česar se je izpremenil zlasti § 1. v smislu, da se je delokrog društva določil za Kranjsko, Koroško, Primorsko, Štajersko in Dalmacijo. Naravna posledica temu razširjenemu delokrogu pa je, da se je tudi § 2. pravil izpremenil v tem smislu, da se od sedaj naprej izdajajo zakoni in druge strokovne knjige tudi v hrvaškem jeziku. Sicer se pa tičejo nove določbe izpremenjenih pravil pred vsem organizacije podružnic, katerim se daje s temi pravili kolikor mogoče samostojen delokrog.

Za veselico dne 17. avgusta na vrtu Narodnega doma so predpriprave že končane. Veselica obeta biti izpozantna, vredna požrtvovalnosti gostov, ki prispo ta dan v ogromnem številu v Ljubljano.

Izredni občni zbor »S. F. K. Ilirije« se je vršil snoči ob obilni udeležbi v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«. Občni zbor je otvoril gosp. J. Rohrmann s pozdravom. Društvo je imelo od 1. maja 1913 pa do sedaj 2195 K 39 vin. dohodkov ter 2187 K 97 vin. izdatkov, preostanka v blagajni torej 7 K 42 vin. Promet je znašal v tem času 4383 K 36 vin. Nato so se sprejela soglasno društvena pravila v smislu, kakor to predlaga odbor. Glavno je, da se hoče spremeniti S. F. K. Ilirija v splošni športni klub. Končno se je sklenilo, da se vrši drugi občni zbor v štirih tednih, oziroma ko bo sprememba pravil od vlade potrjena, ter se bo takrat razpravljalo zlasti o gmotnem povzdigu društva. Sklenilo se je še, da klub pogojno pristopi avstrijski nogometni zvezi ter da bo skušal gojiti vse panoge športa.

Radovljiška podružnica S. P. D. priredila v nedeljo, dne 17. avgusta ob 3. popoldne veliko javno ljudsko veselico s koncertom in prosto zabavo v Bohinjski Bistrici v parku kopališča »Danica«.

Kranjskogorska podružnica S. P. D. priredila na Vel. Smarna dan, 15. t. m., sestanek v Dorhu na Vršču in vabi nanj vse člane in prijatelje.

Zahvala. Nepozaben nam ostane dan proslave naše petletnice in razvitja prapora! Številna udeležba vrlih Sokolov in zavednega narodnega občinstva je bila mogočna manifestacija sokolske ideje, cela slavnost pa dalekosežnega pomena za nadaljni razvoj logaskega Sokola, tako v moralnem, kakor tudi v gmo-tnem oziru. Odbor logaskega Sokola smatra zato za svojo dolžnost izreči najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli k tako sijajnemu uspehu društvene slavnosti. Zahvaljuje se predvsem zavednim logaškim damam, ki so nabavo prapora sploh omogočile, in prvi vrstii pa g. Pepini Sicherlovi ter gđ. Mari Mazijevi in Mici Urbasovi za požrtvovalno nabiranje tozadevnih prispevkov. Zahvaljuje se dalje vrli g. kumici Pepini Sicherlovi, ki se je drage volje odzvala odborovi prošnji, da kumuje novemu praporu, istotako naprednim logaškim dekletam osobito njihovi zastopnici gđ. Zinki Smoletovi za krasna poklonjena trakova. Iskrena hvala vrlemu županu gorenjelogaskega g. Punčuhu za prelepi pozdrav Sokolstvu, bratska zahvala br. Ganglu in Dreniku za navdušena govora! Srčna hvala g. Josipini Mazijevi in br. Hladniku za radovoljno prepustitev veselicega oziroma telovadnega prostora, dajejo vrli darovateljem krasnih mlajev ter sploh vsem, ki so ali v denarju ali drugače prispevali za sokolsko slavnost! Najlepša hvala končno vrliim logaškim narodnjakinjam, ki so s svojim požrtvovalnim sodelovanjem pri veselici zopet pokazale, da znajo ceniti pomen Sokolstva in vzvišeno njegovo nalogo! Na zdar! — **Za odbor logaskega Sokola:** Pavel Poženeš, t. č. tajnik. Fran Hodnik, t. č. starosta.

Prosveta.

Dobrodelne gledališke prireditve. Ker se obeta izvanredno velik poset, je prireditveni odbor določil, da se dobrodelne gledališke prireditve v Ljubljani ponove. Spored je tale: **V petek, dne 15. avgusta ob 5. popoldne** se uprizar na prostem srbska drama »Knez Semberjski«. Po predstavi bo v parkhotelu »Tivoli« velika varietetna veselica. — **V nedeljo, dne 17. avgusta ob pol 3. popoldne** se prvič ponovi »Knez Semberjski«. — Predstava je predvsem namenjena primorskim in štajerskim udeležencem kongresa narodnih strokovnih organizacij. Ker bo uprizaritev končana že ob 4. popoldne in ta dan ne bo varietetne prireditve v »Tivoliju«, se morejo vsi njeni posetniki udeležiti velike kongresne veselice, ki jo ljubljanske dame prirede na vrtu »Narodnega doma« in ki se pred 4. uro ne bo začela. — **V nedeljo, dne 24. avgusta ob 4. popoldne** se drugič ponovi »Knez Semberjski« in se z izpremenjenim poredom ponovi velika varietetna veselica. Prireditve na ta dan so v prvi vrsti namenjene udeležencem hrvaško - slovenskega katoliškega kongresa v Ljubljani. — Vstopnice za vse te prireditve se dobe v predprodaji v Češarkovi trafiki.

Vstopnice za dobrodelne gledališke predstave se v Češarkovi trafiki v Šelenburgovi ulici že prav pridno razpečavajo. Kakor obetajo mnogobrojna naročila vstopnic iz vseh krajev slovenskega ozemlja, pridejo na te, našim igralcem namenjene prireditve prijatelji slovenskega gledališča od vsepovsodi, da vsaj za nekaj časa odpomorejo bedi slovenskih igralcev.

»Gospodje sinovi«. To, že dobro znano veselo igro prirede gojenci dramatične šole kot svojo drugo

produkcijo v četrtek 14. t. m. v areni Narodnega doma. Iz prijaznosti sodelujejo nekateri člani deželnega gledališča. Igra je prirojena za ljubljanske razmere ter je pred leti doživela velik uspeh. Ker nastopa manj oseb kakor pri »Desetem bratu« in je tudi lažja scenerija, je upati na popolen uspeh. Torej v četrtek zopet v areno Narodnega doma.

Književnost.

— **Starogorski: Junaki svobode.** Osem lepih povesti in črtic iz balkanske vojne obsega knjižica, ki je izšla v založništvu »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« in sicer: »Za križ častni in svobodo zlato«, »Šumi Marica...«, »Bela roža«, »Usmiljenka«, »Onam, onamo«, »Na straži«, »Gojka kliče...« in »Na polju bojnem«. Broš. izvod stane 2 K, vezan 3 K 40 v.

— **Avgust Šenoa: »Kletva«.** Znamenit roman slovitega hrvaškega pisatelja. Hrvška »Pučka Prosvjeta« je izdala ta roman v ljudski izdaji, slovenski prevod pa je oskrbel Starogorski. — Knjižnicam in ljubiteljem lepih knjig in povesti obe tukaj navedeni knjigi toplo priporočamo. Dobivata se pri upravništvu »Slov. Ilustrovanega Tednika« Broš. izvod stane 1 K 40 v, vez. 2 K 10 v.

Izpred sodišča.

Socijalni demokrati kot obrekovalci.

Dne 8. t. m. je kazenska obravnava pri okrajnem sodišču v Litiji pokazala, kako da sistematično obrekujejo socijalni demokrati svoje nasprotnike.

Dne 15. rožnika sta priredila Zveza Jugoslovanskih železničarjev in N. S. Z. javen društven shod v Litiji, tega shoda so se tudi nekateri socijalnodemokratski železničarji iz Zidanega mosta udeležili z namenom, da bi shod motili. Na shodu je govoril gosp. Ivan Škerjanc, predsednik jugoslovanskih železničarjev, ter je v stvarnem in jedrnatem govoru pojasnil pomen jugoslovanske organizacije v narodnem oziru. K besedi se je tudi oglasil med drugim sedanji obtoženec Josip Umek, železničar z Zidanega mosta. Revež je pokazal svojo duševno omejenost, kot govornik pa je pač pokazal, da je velik mojster v psovanju. Ker je sam uvidel, da ni mogel Škerjancovega govora ovreči, je pričel, kakor je žal pri nekaterih socijalnih demokratih navada, osebno žaliti gosp. Škerjanca in se je celo tako daleč spozabil, da mu je med drugim tudi očital: »Sedaj pa bodem dokazal, zakaj da je Herr Johann Škerjanc pristopil k Jugoslovanski železničarski zvezi.« Dokler ni bil on še pri Zvezi, ni imel nobenega stanovanja od južne železnice na postaji, šele ko je svoje prepričanje spremenil, mu je napravila južna železnica na postaji lepo in vdobno stanovanje z lepim vrtom. Torej z eno besedo: g. Škerjanc je kupila južna železnica s tem, da mu je napravila stanovanje, katerega do sedaj še nobeden prožni mojster v Trstu ni imel.« Tako in enako je mož obrekoval gosp. Škerjanca.

Vse to je napotilo g. Škerjanca, da je vložil tožbo po g. dr. Mandiču zoper Josipa Umeka. Pri razpravi je trdil Umek, da ni rabil teh inkriminiranih besedi. Priče gg. Mlakar, Robaš in Taufer so po prisegi izpovedale, da je rabil te besede.

Med obravnavo se je obtoženec Umek jako surovo vedel, celo tako daleč se je spozabil, da je v sodni dvorani in pričo sodnika žalil priče. Priče so zahtevale od sodišča takoj zadoščanja.

Njegov zagovornik, socijalnodemokratski vodja g. dr. Tomšič, ga je parkrat prav resno opozoril, da naj bo miren in naj nikar ne žali priče, katere so pod prisego izpovedale. A vse to ni nič pomagalo; Umek se je vedel tako nedostojno, da ga je gosp. višjesodni vetnik Ravnikar parkrat prav ostro opozoril na dostojnost. A tudi na ta opomin se ni veliko oziral. Šele prav energični opomin zastopnika dr. Tomšiča, ki je izjavil, da če Umek noče biti miren, bode on takoj zapustil sodno dvorano in odložil zastopstvo, je malo pomagal.

Po stvarnem govoru g. dr. Mandiča je govoril dr. Tomšič; povzpel se je celo tako daleč, da naj sodišče oprosti obtoženca, češ, s tem, če se ga bode obsodilo, se bode dalo povod časopisom, da bodo stvar razbelili. Danes je pri nas časopisje veliko krivo, da naraščajo osebne žalitve itd. V resnici je tako, kakor je socijalni demokrat dr. Tomšič povedal. Ali žalibog, da je ravno to smolo imel, da se je samega sebe, oziroma svojo stranko v sodni dvorani obsodil. Najhuše in skoro v vsaki številki socijalnodemokratskega časopisja se bere polno samih osebnih žalitev političnih nasprotnikov. Ni

večjih teroristov kot so socialni demokratje.

Sodišče je zavrnilo vse predloge dr. Tomšiča ter še enkrat vprašalo priče, če bi morda ne hotele obtožencu odpustiti, ker jih je žalil. Priče so mu odpustile in nato je sodnik razglasil sodbo.

Obtoženec Josip Umek je bil spoznan krivim in obsojen na denarno kazen sto kron, v slučaju neizterjatve pa na deset dni zapora, in v povrnitev vseh sodnih stroškov.

Dr. Tomšič je prijavil takoj ničnost in le vsled tega se je g. dr. Mandić pritožil glede preizkušnje kazni.

S tem je enkrat sodno dognano, da so socialnodemokratski časopisi dolgo časa blatili vlezaslužne boritelja slovenskih železničarjev po nedolžnem — že laž je, da je moral ravnobog delavski železničar držati svoj hrbet svojim voditeljem.

Razne stvari.

* **Povzročitelj koz odkril.** Zdravnik dr. Cornet iz Berlina je na sobotnem zasedanju mednarodnega medicinskega kongresa sporočil, da je odkril povzročitelja koz.

* **Neurje v Zgornji Italiji.** Iz Milana poročajo: Neurje v Zgornji Italiji je povzročilo veliko škodo. Mnogo rek je izstopilo. Mnogo oseb je bilo ubitih od strele.

* **Velika vročina v Ameriki.** „Daily Mail“ poroča iz New Yorka: Vročina v državah Kansas in Missouri je vedno večja. Nešteto ljudi je umrlo vsled solnčarice. V soboto je bilo v senci 47 1/2 stopinj Celzija.

* **Povodnji na Ogrskem.** Iz Szekszoja poročajo: Škoda, ki jo je zadnja povodenj povzročila, se more šele zdaj preceniti. V Also je bilo razrušenih 122 hiš in neki parni mlin. V Also-Kesmarku in Felső-Kesmarku in v nekaterih drugih krajih je ostalo le par hiš nepoškodovanih.

* **Kolera.** Z Dunaja poročajo: 8. t. m. so bakteriološko dognali, da je 5. t. m. v Kotorju umrla Ana Martinović na kolero aziatiki. — Iz Titela poročajo: V petek je na proplelju „Nero“ novosadske trgovske družbe Gutmann in Frank zbolel delavec na ladiji Svetozar Stamtyn. Uradno so konstatirali kolero aziatiko.

* **Atentat na železniškega ministra.** „Bohemia“ poroča iz Mosteca: Preteklo soboto je ogledoval železniški minister baron Forster v Gornjem Litvinovu Tegetthofov rov, ko se je minister odpravil v rov, je njega in njegovo spremstvo kar naenkrat zalila voda. Takoj uvedena preiskava je dognala, da je bila nasiloma poškodovana v bližini se nahajajoča naprava za odvod vode. Govori se, da so atentat izvršili anarhisti.

* **Velikanska globa.** Iz Offenburga poročajo: Trije trgovci, bratje Schwarz, so bili zaradi tihotapstva s špiritom obsojeni na globo 916.589 mark. Špirit je oblast konfiscirala.

* **Strela ubila dva višja srbska častnika.** „Politika“ poroča iz Belgrada: V taborišče v Vladičin Hanu je udarila strela v častniški tabor ter ubila artiljerijskega polkovnika Bivolarevića in avditorja podpolkovnika Momirovića.

* **Ogenj v kinematografskem gledališču.** Iz Valencie poročajo: V Kandiji na Španskem je izbruhnil požar. Pri paniki, ki je vsled tega nastala, je bilo 49 oseb težko poškodovanih, 14 oseb umira. Mnogo oseb je bilo le lahko ranjenih in opečenih.

* **Žrtve aviatike.** Iz Brücka poročajo: V nedeljo dopoldne je hotel aviatik Rösler poleteti s svojim učencem Stefanom v Magdeburg. Ko se je hotel Rösler spustiti na tla, se je aparat prekucnil ter padel na tla. Oba aviatika sta se ubila.

* **Stavka v Milanu.** Iz Milana poročajo: Od 31 tramvajskih prog so le štiri v obratu. Na vsakem vozu sta postirana po dva karabinerja. Litografji, črkostavci, knjigovezi in izdelovalci nogavic se bodo pridružili stavki. Položaj se je zelo postril. Baje stavka 120.000 delavcev.

* **Hotel „Slavia“ v Cirkvenici zgorel.** Iz Cirkvenice poročajo: V soboto popoldne je v hotelu „Slavia“ izbruhnil velik požar, ki se je zelo hitro razširil. Še le, ko je moštvo torpednega čolna V., ki je mimo plul, prihitelo na pomoč, so ogenj lokalizirali. Hotel je popolnoma zgorel.

* **Samomor z dinamično cigareto.** Iz Petrograda poročajo: Zloglasni roparski poglavar Trojanov, ki je moril in plenil po vsem okraju kartulinskem, je v soboto izvršil samomor s tem, da si je zapalil dinamično cigareto. Trojanov je bil v kosce raztrgan.

* **Strašen čin verskih blaznežev.** V Avignonu sta izvršila Marius Julien in njegova 17letna sestra v hipu verske blaznosti grozen zločin. S korobačem sta ubila svojo mlajšo sestro, iz katere sta izganjala — hudiča. Nato sta šla svoj čin naznaniti župniku. Vsa rodbina je že dalj časa verskoblazna.

* **Rosegger dobi baje Nobelovo nagrado?** Neka visoka oseba iz Skandinavije poroča, da bo za letošnje Nobelovo nagrado za literaturo predlagan Peter Rosegger. To bi bilo pa lepo! Torej človek, ki hujša proti Slovanom, naj dobi še nagrado.

* **Težka obsodba proti newyorškemu guvernerju.** Komisija newyorškega državnega parlamenta, ki preiskuje obtožbo proti guvernerju Sulzerju, je dognala, da guverner ni vpisal v knjige volilnih prispevkov v znesku mnogo stotisoč dolarjev, ki jih je dobil v volilne svrhe.

* **Srečno mesto.** Glasi se kakor pravljica. V Nemčiji je mesto Klingenberg, ki ima kakih 2000 prebivalcev. Mestna uprava je koncem leta izkazala za 480.000 kron prebitka. Mesto ima velikanska glinasta zemljišča, ki prinašajo velike dohodke. Že več let ne plačajo meščani občinskega davka. Vsak meščan dobiva iz mestne blagajne na leto 480 kron.

* **Pevajoči film.** Problem, ki bo za bodočnost kinematografa velikega pomena, je razrešil papeški prelat, profesor Luigi Cerebotani v Monakovem. Cerebotani je izumil, kakor poročajo iz Monakovega, stroj, ki spravlja v soglasje petje s slikanimi filma. Ta priprava je nekaka združitev gramofona s filmom. Profesor Cerebotani je že zaprosil za patent v vseh državah.

* **Avtentičen kip Aleksandra velikega.** Pri izkopavanju v Pompejih so pred kratkim našli kip, ki je povzročil med starinoslovci veliko razburjenje. Našli so doprni kip, ki ga smatrajo za avtentičen kip Aleksandra velikega. Neki londonski časopis se zdaj obširno bavi s tem kipom in pripominja, da je ta kip podoba Aleksandra velikega, napravljen v času, ko je šel v Egipt.

* **Požar v vili francoskega poslanstva v Carigradu.** V nedeljo je francoski poslanik priredil v svoji poletni vili slavnost, na katero so bili povabljeni vsi diplomati. Med slavnostjo je izbruhnil požar, ki se je hitro razširil. Najprvo so spravili v varnost dame. Diplomati so pomagali pri reševanju delu. Poslaniški tajnik se je nevarno opek, ko je poskušal rešiti arbis poslanstva. Vila francoskega poslanika Bompard je popolnoma zgorela.

* **Nevarno izseljevanje iz Galicije.** Iz Lvova poročajo: Cesarji namestnik dr. vitez pl. Korytowski je poslal županoma v Lvovu in Krakovu kakor tudi vsem okrajnim glavarjem cirkularni ukaz, v katerem jih poziva, naj energično nastopijo proti delovanju izseljevalnih agentov, naj nadalje kar najstrožje kontrolirajo agente in zastopstva ladjeplovni družb ter posredovalnih pisarn. V vseh sumljivih slučajih naj takoj poročajo namestniku.

* **Kolera.** Iz Budimpešte poročajo: Na kolero oboleni delavec tvrdke Guttman in Frank v Titelu je včeraj umrl. Iz Braševa poročajo, da je Romunska pri Predealu in pri rotenurnski soteski zaprla mejo z motivacijo, ker je na Ogrskem kolera. Potniki, ki pridejo v Predeal, morajo ostati pet dni v karanteni. Skozi rotenurnsko sotesko pa sploh nikogar ne puste. Vendar pa trdijo, da je romunska meja zaradi tega zaprta, ker na Romunskem zelo divja kolera, kar pa hoče Romunska prikriti. Baje je bilo na Romunskem do 8. avgusta 800 slučajev kolere.

* **Neurje na Ogrskem.** Iz Szekszoja poročajo: Ker se je oblak utrgal so kraji Felső - Vadasz, Nagylak, Homrogd, Also - Vadasz, Nagy-Bator, Nagy - Vendeg, Bakia in del Szekszoja pod vodo. V Also - Vadaszu se je podrlo 120 hiš, v Szekszoju 50 in v Bakti 16. Tudi več drugih krajev je poplavljenih. Mnogo oseb je utonilo. Posameznosti še niso znane, ker so nekateri kraji vsled poplave popolnoma odločeni od sosednjih krajev. Med Halmayem in Atelo je voda odnesla dvesto metrov obrežja. Osem hiš in mostov se je podrlo.

* **Stavka v Milanu.** — Veliki izgredi. Iz Milana poročajo: Predvčerajšnjim je prišlo do ponovnih spopadov med stavkujočimi, policijo in vojaštvom. Neki karabinier je bil obkoljen, pretepen in končno precej nevarno ranjen. Med kavalerijsko atako sta zadela dva oddelka s tako silo drug na drugega, da je pet vojakov padlo s konjev. Od teh so trije težko ranjeni. Neki poštni voz, ki so ga spremljali trije karabinierji, je napadlo 200 demonstrantov s kamni. En karabinier je bil zadet od kamna ter padel pod kolesa poštnega voza. Demonstranti so ga obkolili ter pretepli. Sto oseb je bilo aretiranih.

* **Izživžgane bikoborbe.** V Roubaix v severni Franciji naj bi se v ondnotni areni dne 3. avgusta vršile bikoborbe. Borbe naj bi se udeležilo šest toreadorjev Francozoov in Špancev, med njimi tudi ena toreadorka. Društvo za varstvo živali je pozvalo vse svoje člane, naj pridejo

protestirati proti tej prireditvi. V trenutku, ko so se biki pojavili v areni, se je zaslislalo močno žvižganje in sikanje. Ostalo občinstvo, po številu več tisoč oseb, pa je začelo protestirati proti temu. Obe stranki bi se kmalu začeli pretepati, toda orožništvo je to preprečilo ter aretiralo mnogo — članov društva za varstvo živali.

* **Galanten župan.** »La vie Parisienne« pripoveduje zabavno dogodbo iz Italije: Kraljica Helena se je pred nedavnim časom pripeljala v neko malo mesto blizu Florence k odkritju spomenika kralja Viktorja Emanuela, kakor jih imajo danes že skoraj v vsaki najmanjši občini. Po slavnostnih govorih so podali kraljici čašo s šampanjcem. Kraljica je trčila z županom ter izpila šampanjec. Pri tem je kanila kapljica vina na njeno obleko, ne da bi kdo to opazil. Kraljica je odprla svojo ročno torbico, da bi vzela iz nje žepni robec ter obrišala kapljico z obleke. Ko je župan to videl, je rekel zelo prijazno: »Toda, prosim, veličanstvo! ni treba, je že vse plačano!«

* **Četrti posušenega prašiča — dar za vzorno zakonsko življenje.** V majhni vasi Dunnov na Angleškem se je pred par dnevi zopet vršila starodavna ceremonija. Šlo je za to, da dobi po starem običaju četrt posušenega prašiča zakonski par, ki se v celem letu ni niti enkrat sprl, ki se ni niti podnevi, niti ponoči pritoževal čez svoj zakonski stan. Kandidati so bili le dve zakonski dvojici. Ti dvojici je izpraševala posebna komisija. Stavila jim je najrazličnejša vprašanja, samo da bi jih zalotila morda v enem hipu nezadovoljnosti. Zakonski par, ki je letos dobil »nagrado zakonske sreče«, se imenuje Hewet. Srečni soprog je na hrbtu odnesel četrt prašiča ter stopal pri tem tako ponosno, kakor Caesar, ovenčan z lavorjevimi vencem.

* **Aiera Deperdusin.** Iz Pariza poročajo: Aretirani aeroplanfabrikant Deperdusin je ustanovil že najrazličnejša podjetja. Najprvo je ustanovil kirurško kliniko, ki jo je prepuštil svojemu svaku in ki danes kot akcijska družba prinaša prav lepe dividende. Nato je konstruiral avtomobilsko čolne, obenem pa je bil so lastnik nekega gledališča in nekega časopisa. Pred dvajsetimi leti je bil Deperdusin mešetar za svilen blago in kot je stopil v zvezo z banko, ki ga je dala aretirati. Ko je opustil trgovino s svilo, je začel izdelovati aeroplane in je dosegel jako lepih uspehov. On izjavlja, da kot aeroplankonstruktor ni zakrivil ničesar. Pasiva se nanašajo na njegovo trgovino s svilo, njegova aktiva znašajo, kakor izjavlja, 25 milijonov frankov. Deset milijonov je za se porabil.

* **Senior finskih pesnikov umrl.** V starosti 85 let je umrl daleč od svoje domovine znani senior finskih pesnikov, pisatelj Pjotr Peivarint. Bil je iz stare finske kmečke rodbine in tudi sam je ostal vse svoje življenje kmetovalec. Naučil se je sam čitati in pisati ter se izobrazil s čitanjem. Star je bil 40 let, ko je izdal prvo svojo knjigo, povest iz življenja ljudskega. Knjiga je vzbudila zanimanje vseh finskih izobraženih krogov in je ustvarila temelj novi finski pesniški šoli, ki se peča z ljudsko umetnostjo in življenjem kmetovalcev. Mnogo Peivarintovih knjig je bilo prestavljenih v druge jezike. Pesnik si je do visoke starosti ohranil mlado srce. Pred par leti je oslepel, toda navzlic temu se je še vedno zanimal za usodo svojega naroda, za politiko, umetnost in literarne dogodke. Pred nedavnim je v Helsinkforsu izdal svoje zbrane spise v 15 zvezkih.

* **Težka operacija.** Iz Petrograda poročajo: Vznemirajoča scena se je odigrala pred kratkim v neki petrograški bolnišnici. Neki bolnik je bil operiran vsled vnetja slepiča in je ležal v težki narkozi na operacijski mizi. Bolnik je bil pred tem v sodni preiskavi. Ko je hotel po operaciji kirurg rane zašiti, je vstopil v operacijsko dvorano policijski komisar s preiskovalno komisijo ter hotel zaslišati bolnika. Zdravnik je prosil komisarja, naj takoj odide iz dvorane, čemur pa se je uradnik upiral. Zdravnik je pravil komisarju, da je bolnik v narkozi in da ne more biti zaslišan. Policijski uradnik pa je navzlic temu zahteval, naj bolnika z umetnimi sredstvi zbude iz narkoze, kajti komisija nima časa, da bi še enkrat prišla. Komisar se je končno hotel poslužiti nasilja in je začel bolnika tresti za ramena. Tedaj pa se je zganil zdravnik in trije strežaji so prišli komisarja ter ga vrgli iz dvorane. Nato je tudi preiskovalna komisija odšla. Še le potem je mogel zdravnik končati operacijo. Drugi dan pa so ga povabili na policijo, ker je »onemogočil uradno postopanje«.

* **Vojaško poveljevanje po noh.** Najnovejšo novost na polju voj-

ne umetnosti ravnokar uvajajo na Pruskem. Prišli so namreč na to, da šarže čestokrat napačno izgovarjajo povelja, tako da jih vojaki ne morejo pravilno izvesti. Sam cesar Viljem je vsled tega izjavil, da se mora to urediti. In kmalu se je našel neki brihtni profesor z imenom Spiess, ki je nasvetoval, kako naj se to izvede. Napisal je vsako povelje v notah in pridjal navodilo, kako je treba vsako besedo izgovarjati, kako je treba odpreti usta, kako položiti jezik, kako stisniti ustnice itd., da bi bil izgovor kolikor mogoče razločen. Tako je n. pr. povelje »links um« označeno z notama f, c; prva beseda ima pol note, druga osminko note. Njegovo navodilo so odobrili na najvišjem mestu in vojni minister je ravnokar izdal ukaz poveljnikom polkov, naj se podčastniki še tekom tega leta nauče tega poveljevanja. Jeseni pa bodo baje pri ekserciranju novincev splošno uvedli to novost. Seveda se bo to kmalu razširilo po vsej Nemčiji, na kar pride seveda na vrsto — Avstro-Ogrska.

* **Grozne posledice praznovanja.** Grozno sliko ljudske neomike prinašajo nekateri ruski listi. V občini Atšagirki v guvernijski tobojski je zbolel kmetu Titovu desoletni sin na vročici. Kmetič, ki je zelo ljubil svojega dečka, je vse mogoče storil, da ohrani sinčka pri življenju. Ko domača sredstva niso pomagala, je šel končno v sosedno vas po »čarodejnice«, o kateri so bili ljudje prepričani, da zna čarati. S to čarovnico se je vrnil v vas, ravno ko so se vračali pijani kmetje s trga. Ti so takoj uganili, da vede Titov čarovnico. In ker so se bali, da bi jih ne začarala, so se vrgli na nesrečnico, zvlekli jo na vrt, kjer so jo zbadali z razbeljenimi iglami v oči ter jo tako dolgo pretepli, da se je onesvestila. Na to so jo ubili. Titov je med tem časom bežal, ves obupan, v drugo vas po pomoč. Ko ga pijani vaščani niso mogli najti, so pretepli njegovo ženo, da je obležala napol mrtva. Nato so vdrli v koč, iz katere so privlekli bolnega dečka, polili ga s petrolejem ter ga vrgli na sredo ulice, kjer so ga zažgali. Tako so hoteli pregnati vsa čarodejstva. Ko se je Titov vrnil, je našel ženo napol mrtvo, otroka pa sežganega. Grozne razmere!

* **Časopisje v Londonu.** Nikjer se ne čita toliko časopisov kakor v Londonu. Vsak Anglež porabi vsaki prost čas za čitanje knjig in časopisov. V tramvajih, na podzemeljskih železnicah in v omnibusih, povsod vidimo čitajoče Angleže. Vožnja je Angležem najboljša prilika za čitanje. Brez časopisa ni v Londonu ulice, in vsled tega ne igra časopisje nikjer tako važne vloge, kakor ravno v Londonu. Vsakdo čita vsaj dva časopisa: jutranjo in večerno izdajo. Vendar pa se ne abonirajo na časopise, kakor pri nas, temveč jih kupujejo od prodajalcev (paperboys), dečkov, ki letajo po ulicah s časopisi kakor pariški kameloti. Londonec si lahko kupi vsak dan drug časopis, torej ne časopise enake politične smeri. Izdajatelj londonskih časopisov morajo privabljal čitatelje z obsegom in novicami svojega lista. Ne morejo se zanašati, kakor mi, na abonente. Občinstvo kupuje časopise, ki imajo največ novic in ki imajo najnovejša poročila. V Londonu je odvisna prodaja časopisov le od novosti poročil. Jutranji listi izgube že ob 10. interesnost, nihče jih več ne kupuje. Po 10., ko so jutranji časopisi že izvršili svojo nalogo, začno izhajati majhni listi po pol pennyja (5 vin.), ki vsebujejo poslednja poročila in brzojavke. To so: »Echo« (odmev), »Sun« (solnce), »Star« (zvezda). Zvečer pa izhajajo »Pall Mall Gazette«, »Westminster Gazette« in druge. »Standard« ima sedem popoldanskih izdaj, od katerih izhaja poslednja ob sedmih zvečer. Manjši listi izhajajo še pozneje, celo ob 11. ponoči. Od londonskih časopisov je najboljši »The Times« (čas), ki je morda najboljši ši list vsega sveta v političnem, pa tudi v splošno izobraževalnem oziru. Ena sama stran tega lista, na kateri se tiskajo posledja poročila, stane na leto 80.000 liver šterlinov (okoli 1.900.000 kron). Za rusko-japonske vojne je poslal časopis »Times« svoj posebni parnik, ki je imel brezžični brzojav in več poročevalcev. Ta ekspedicija je veljala 2.400.000 kron. Od ostalih londonskih listov moramo omeniti »Standard« (prapor), »Daily Telegraph« (dnevni telegraf), »The Daily Mail« (dnevna pošta), od katerih izhaja vsaki v več nego en milijon iztisih. Angleški časopisi imajo ogromno obliko; strani so razdeljene na številne stolpce, tiskane z jako majhnim tiskom. Naš človek se mora na angleška časopise še le navaditi. Ena sama številka »Timesa« ima baje toliko črk, kakor celo sv. pismo. Ton angleških listov je zelo zmeren. Angleški tiskovni zakon prepoveduje priobčevanje škandalozne dogodke

iz življenja privatnikov, čeprav bi se mogli dokazati.

* **Lord Rosebery o propadanju lepega obnašanja.** Lord Rosebery je govoril te dni pri razdelitvi daril v kraljevi ljudski šoli v Quildorfu dečkom o propadanju lepega obnašanja. Njegova izjavljanja so, zlasti ker lahko opazujemo to propadanje lepega obnašanja tudi pri nas v prav obžalovanja vredni meri, zelo zanimiva. Začel je s tem, da je iz svojega lastnega opazovanja pripovedoval, da so se navadili učenci raznih ljudskih šol, pozdravljati svoje učitelje samo s tem, da so se malomarno dotaknili kraja klobuka, namesto da bi ga pogegnili z glave, da videl je učence, ki svojih učiteljev sploh niso pozdravljali. »Če bi šel kralj po cesti,« je nadaljeval lord Rosebery, »bi bilo le samo ob sebi umevno, da bi se pred njim dokril vsak, ki ga sreča. In zakaj to? Morda iz spoštovanja kraljeve osebe? Ne, ne samo zato, marveč v resnici bolj iz spoštovanja pred svojim kraljem. To se pravi, če spoštujemo kralja ali sicer vladarja države, katere državljani smo, izkazujemo spoštovanje ob enem sebi samim. In kakor je to v velikem, je tudi v majlem krogu, v katerem živimo, najvišjega, dokazujemo s tem, da spoštujemo ta krog, to družbo, kateri pripadamo. Mislim pa, da je sploh opazati propadanje lepega vedenja in vljudnosti. Ne samo na Angleškem, marveč na celem svetu, tako v Londonu, kakor v Parizu, v Novem Jorku in Berlinu in na Dunaju. To je obžalovanja vredno, ker ne dokazuje samo pomanjkanja samočutja in spoštovanja samega sebe, maveč pred vsem zato, ker ima ta — in to mi bo potrdil vsak starejši in v delavnem življenju stoječi človek — lepo vedenje in vljudnost zelo veliko materialno vrednost. Tisočkrat sem videl v svojem dolgem in dogodkov polnem življenju, kako vrednost ima obnašanje pri navadnih vsakodnevnih transakcijah. Nešteto krat sem imel priložnost opazovati, da ima dobra zunanjost, zvezana z lepim obnašanjem že pri startu za življensko tekmovalstvo tako prednost, da pusti mnogo bolj nadarjene in bolj genialne ljudi na poti daleč za seboj. In kolikokrat se zgodi, da doseže v javnem življenju človek visoko službo, ki mu po zmognosti in talentih ne pristojajo. In to samo zato, ker že v naprej zavzame za sebe s svojo nevsiljivo vljudnostjo in s prikupljivim vedenjem. Morda bo kdo ugovarjal, da vsak ne more imeti kakor bi hotel prikupljive zunanosti. To pa ni res. Lepi obraz seveda je božji dar, prijeten nastop pa, primeren obnašanje, vljudnost ter zunanjo prikupnost — to si lahko vsak pridobi, in to so stvari, ki store tudi na zunan grdega, prijetnega in simpatičnega. Zapišite si, da so vljudnost in dobro obnašanje zelo dragocen kapital, kapital, na katerem je mogoče zgraditi celo eksistenco, in zapomnite si, da ima človek, ki ga imenujemo vljudnega človeka, mnogo lažje pot v življenju, kakor nevljudni in robati. V trdi skorji je lahko sladko zrno, toda prav malo ljudi je, ki bi hoteli ugrizniti trdo skorjo.

Završnica v temi?

Poroča se nam, da je poljedelsko ministrstvo deželnemu odboru kranjskega dela na Završnici telegrafično ustavilo. To poročilo smo dobili ob sklepu lista od verodostojne strani, a za resničnost ne moremo jamčiti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Po sklepu miru.

Belgrad, 12. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narod«.) Včeraj se je vršila slovesna zahvalna služba božja za srečni zaključek miru. Službe božje so se udeležili kralj, princ Juri, cela vlada in diplomati zastopniki. Vest o zaključku miru je izzvala v Belgradu velikansko radost. Vse hiše so okrašene z zastavami. Sto in eden strel so naznanili historični dogodek. Posebna ladja s 300 izletniki se pelje delegatom nasproti, da jih sprejme, ko se vračajo na srbska tla.

Belgrad, 12. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narod«.) »Samouprava« se spominja povodom sklepa miru v Bukarešti tudi miru iz leta 1812. in 1886. ter pravi: Z letošnjo vojno so izbrisane nesrečne posledice vojne leta 1885., maščevano je Kosovo, opran slivniški madež. Srbija more sedaj mirno zreti v svojo bodočnost. Treba je samo resnega smotrenega dela.

Bukarešta, 12. avgusta. Kralj Karel je obvestil kralja Ferdinanda brzojavno o podrobnostih mirovne pogodbe. Kralj Ferdinand se mu je

nato zahvalil za njegovo delovanje v prid zaključku miru.

Bukarešta, 12. avgusta. Snoči se je vršil galadiner mesta, katerega so se udeležili tudi vsi ministri. Venizelos je izpregovoril zdravico, ki je odgovor na predvčerajšnje zdravico kralja Karla. Izjavil je: Rumunska je pripomogla, da se je sklenil trajen mir. Uvedel se je zakon balk. ravnotežja. se je zakon balkanskega ravnotežja. Drugo delo nas pa čaka, ki je za bodočnost naroda največjega pomena. Naše male države so postale velike in bodo sposobne, da si svoje življenje samepreskrbe. Naša prva dolžnost je da na praktičen način spopolnimo in uresničimo prijateljstvo, katerega princip smo slovesno propagirali. Naj bo mesto Bukarešta zibelj vedno tesnejše zveze med našimi državami in narodi.

Bolgarski delegat Tončev je nato izjavil, da bolgarski delegati radi upajo, da bo prijazna misel, ki navdaja delegate, dobro znamenje za bodočnost balkanskih držav.

Delegat Radev ostane v Bukarešti tako dolgo, da se obnove diplomatske stiki med Bolgarsko in Rumunsko.

Bukarešta, 12. avgusta. Tu se razširja oklice srbskih, romunskih in grških odličnih častnikov za ustanovitve lige, ki naj proklamira

Revizija mirovne pogodbe.

Belgrad, 12. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«.)

Francoski listi mislijo, da bo Rusija odstopila od zahteve po reviziji mirovne pogodbe ter ne verjame v možnost avstro-ogrsko-ruske kooperacije, ker si nasprotujejo interesi obeh držav. Rusija je mnenja, da je Kavala potrebna Bolgarski zaradi ravnovesja na Balkanu, zato zahteva revizijo edino v vprašanju Kavale, Avstrija pa zahteva revizijo cele pogodbe.

Rusija ne zahteva revizije!

Pariz, 12. avgusta. »Matin« priobčuje iz Petrograda to-le brzojavko: Minister zunanjih zadev Sazonov se je definitivno izjavil proti reviziji v Bukarešti sklenjene mirovne pogodbe, Rusija samo želi, da pride glede Kavale do izmenjave misli med velesilami. S tem so odstranjena vsa nesoglasja med Francijo in Rusijo.

Ruski car priznava definitivnost miru.

Bukarešta, 12. avgusta. Ruski car je kralju Karlu brzojavno čestital k »dobrodošlemu uspehu mirovne konference.« Kralj Karel je v svojem odgovoru še enkrat naglašal, da je mirovna pogodba definitivna.

Poslaniška konferenca.

London, 12. avgusta. Konferenca veleposlanikov, v kateri se je včeraj doseglo načelno sporazumljenje, se bo danes nadaljevala in se bo vprašanje o albanskih mejah in o Egejskih otokih definitivno rešilo. Med Italijo in Francijo se je doseglo popolno soglasje na podlagi posebne kompromisne formule.

obnovitev Balkanske zveze.

Cetinje, 12. avgusta. V glavni cerkvi se je vršila zahvalna božja služba za zaključitev miru. Kralj je po službi božji poljubil zastavo častne stotnije z besedami: Poljubljam te, zmagoslavna črnogorska zastava! Poljubljam celo zmagoslavno črnogorsko vojsko, kateri je Črna gora dolžna večno hvalo.

Kralj je nato brzojavno čestital vojvodi Putniku.

Demobilizacija.

Bukarešta, 12. avgusta. Demobilizacija se prične 14. avgusta.

Belgrad, 12. avgusta. Z demobilizacijo prično v četrtek.

Srbija in Rusija.

Belgrad, 12. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slov. Narodu«.)

Listi obsojajo postopanje Rusije, zlasti pa rusko noto konference v Bukarešti, s katero zahtevajo revizijo mirovne pogodbe v vprašanju Kavale, ker s tem otvori Rusija pot vmešavanja drugih velesil. Politično izjavo so mnenja, da hoče Rusija s tem svojim korakom zagotoviti Bolgarski Trakijo z Odrinom, da pa v stvari sami ne želi revizije.

Odgovor porte na noto velesil.

Carigrad, 12. avgusta. Turški ministrski svet se je bavil z načrtom odgovora porte na noto velesil. V notici se zahvaljuje porta velesilam za prijateljsko mišljenje velesil, ki dobiva izraza v obljubah glede določitve meje ter izjavlja, da je morala porta, da si zagotovi mejo, zasesti Odrin. Če hočejo velesile, da se ohrani trajen mir, morajo soglašati s tem zasedenjem.

Turško prodiranje.

Bukarešta, 12. avgusta. Senator in bivši poslanec Patzaria, rodem Kucovlah, je dospel pred par dnevi sem, da stopi v zvezo z vodilnimi krogi romunske vlade. V diplomatičnih progih zatrjujejo, da ima posebno mislijo od porte in da naj doseže, da izreče porta svojo nevtralityeto za slučaj oboroženega konflikta med Turčijo in Bolgarsko.

Sofija, 12. avgusta. Turki utrjujejo Lozengrad, zasedli so tudi nekatere bolgarske vasi in masakrirajo moške in duhovnike, žene pa pošiljajo v Malo Azijo.

Agitacija za turški Odrin.

Dunaj, 12. avgusta. Semkaj je dospel deputacija, ki ima nalogo delati propagando za to, da ostane Odrin turški.

Srbska zahvala Francoski.

Pariz, 12. avgusta. »Agence Havas« poroča: Srbski poslanik je izrekel francoskemu zunanjemu ministru Pichonu zahvalo srbske vlade za uspešno in zvesto podporo Francoske v zadnji balkanski krizi.

Ruske vojne ladje v Črnem morju.

Carigrad, 12. avgusta. Ruski stacionar v Carigradu »Rostislav« je sledil včeraj ruski križarki »Kalg« v Črno morje, baje da prepreči izkrcaje turških čet pri Midiji.

Turške grozovitosti.

Sofija, 12. avgusta. »Agence télégraphique bulgare« poroča po informacijah iz zanesljivega vira: Turki so masakrirali vse moške v velikem bolgarskem kraju Bulgarkeji v distriktu Kešan. Kakih 500 žen in otrok so spravili v Lamsak ob azijski obali Dardanel. V Trakiji more Turki vse starejše Bolgare in silijo mlade ljudi in žene, ki jih pošiljajo s silo v Malo Azijo, da prestopijo k islamu. Pri tem podpirajo Turke tudi Grki. Bašibozuki in regularne čete divjajo strahovito proti Bolgarom. Kraji Papazkeji, Mankovo, Jenimahle in drugi kraji v okraju Ortakej so razdejani.

Bolgarski car v inozemstvu.

Sofija, 12. avgusta. V dvorskih krogih zatrjujejo, da se car Ferdinand že v najkrajšem času napoti v inozemstvo, da najde zdravilo za svoje močno omajano zdravje.

Grška armada.

Atene, 12. avgusta. Vlada predloži parlamentu novo zakonsko predlogo, s katero se povišuje mirovno stanje grške armade na 84.000 mož. V vojni pa bo armada šla 480.000 mož.

Romunski parlament.

Bukarešta, 12. avgusta. Romunski parlament je sklican za 15. oktober, da ratificira mirovno pogodbo z Bolgarsko.

Novo grško mesto.

Atene, 12. avgusta. Grški prebivalci mesta Melenikona so sklenili, da se izselijo in ustanove na grških tleh novo mesto. Grški kralj je prebivalcem obljubil, da grške čete ne bodo prej zapustile mesta, predno se prebivalci ne bodo izselili.

Albanski roparji.

Valona, 12. avgusta. Včeraj so prišli v Skader načelniki velike Malisije. Bilo jih je kakih 700 mož. Protestirali hočejo proti temu, da bi Črna gora dobila pokrajine Hoti in Grudi.

Valona, 12. avgusta. Albanski naučni minister Gurakuhi je brzojavil iz Skadra Izmail Kemal begu: Ravnokar prihajajo poročila, da je izbruhnila na meji vojna Hotijev in Grudijev proti Črni gori.

Kolera.

Belgrad, 12. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Glasom poročil, ki jih dobiva vsak dan sanitetni oddelek notranjega ministrstva je kolera skoro popolnoma lokalizirana. V celi državi se že več dni ni pojavil niti en nov slučaj kolere.

Albanija.

London, 12. avgusta. Včerajšnja konferenca veleposlanikov je v principu sprejela južnoalbanske meje. Rt Stilos in Korica pripadeta Albaniji. Egejski otoki, izvemši Imbros in Tenedos, pripadajo Grški. Nato se je bavila konferenca z zahtevo Črne gore po rektifikaciji severne albanske meje, ki jo podpira zlasti tri-pelententa. Velesile se hočejo tozadevno še med seboj sporazumeti.

Odpuščenje rezervistov. — Ojačeno mirovno stanje na jugu.

Dunaj, 12. avgusta. Poluradno se zatrjuje, da bodo odpustili v najbližnjih dneh rezerviste iz Bosne in Hercegovine. Deloma pa bodo rezervisti še pridržani do jeseni, najbrže ostane pod orožjem letnik 1906 — ta-

ko dolgo, da pridejo novi rekruti. Vojna uprava namreč namerava vzdržati na južnoavstrijskih mejah ojačeno mirovno stanje.

Ločitev mornariškega poveljništva od mornariške sekcije.

Dunaj, 11. avgusta. Poroča se, da se bo mornariška centralna oblast razdelila. Mornariško poveljništvo bo imelo v bodočnosti svoj sedež v Pulju, mornariška sekcija pa na Dunaju. Mornariški poveljnik dobi dodeljen urad mornariškega poveljništva z adjutantom kot šefom. Operacijski urad ostane s svojim šefom na Dunaju, istokot tudi ostali uradi mornariške sekcije ter obdrži vse svoje agende. Samo mornariško poveljništvo se obdrži. Na čelu mornariške sekcije bo stal namestnik mornariškega poveljnika z drugim admiralom. Razmerje napram mornariškemu ministru ostane isto kakor do sedaj. Namen tega preustroja je, privedi do ožjih stikov med mornariškim poveljništvom in mornarico samo.

Komisija na Češkem.

Teplice-Šanov, 12. avgusta. Zapadni shod nemških radikalcev je sklenil zahtevati, da se končno preneha z vladno politiko v nemškem Nationalverbandu.

Avstrijsko-italijanska mejna komisija.

Vicenza, 12. avgusta. Avstrijsko-italijanska mejna komisija je pričela z ogledom ob vicentinski meji in sicer od Kanala di Brenta čez visoko planoto pri Asiagu, kjer je še nekaj spornih točk.

Hervaško.

Zagreb, 12. avgusta. Komisar Skerlec je konferiral baje zadnje dni tudi z ogrskim ministrskim predsednikom Tiszom, kateremu pa če ni mogel predložiti konkretnih predlogov niti o načinu rešitve hervaške krize, niti o imenovanju sekcijskih načelnikov.

Zagreb, 12. avgusta. »Pokret« demembra vest, da bi bila srbsko-hervaška koalicijska izročila kraljevskemu komisarju kak memorandum.

Zagreb, 12. avgusta. Baron Skerlec je konferiral včeraj z vicebanom Cernkovichom ter poklical v Zagreb bivšega sekcijškega načelnika Kršnjavega.

Ustavljen promet.

Budimpešta, 12. avgusta. Ves paroplovni promet na Donavi s Srbijo je radi kolere ustavljen.

Kolera v Bosni.

Sarajevo 12. avgusta. Kolera v Tuzli se nevarno širi. Dosedaj je zahtevala devet žrtev.

Volitve v francoski generalni svet.

Pariz, 12. avgusta. Po drugih volitvah v francoski generalni svet dobe od 1452 mandatov konservativci in liberalci 197, progresistični republikanci 142, republikanci leve (radikalci, socialistični radikalci in republikanski socialisti) 1049, zedinjeni socialisti 60 mandatov. Dva mandata še nista zasedena. Konservativci in liberalci pridobijo 14 in izgube 52 mandatov, progresistični radikalci pridobijo 26 in izgube 47 mandatov, republikanci leve pridobijo 97 in izgube 55 glasov. Zedinjeni socialisti pridobijo 25 in izgube 8 mandatov.

Arabske reforme.

London, 9. avgusta. »Daily Telegraph« poroča iz Carigrada, da je smatrati vprašanje reform v Arabiji za rešeno. Talaat beg je stipuliral pri pogajanjih z Arabci 5 točk in sicer: 1. Vojaška služba se vrši v mirnem času v domačem kraju; 2. v vojaški službi se uporablja arabski jezik; 3. vsi uradniki v arabskih pokrajinah morajo znati arabsko; 4. vlada se zaveže izvesti sklepe vilajetskih svetov, vlada se zaveže imenovati vilajetske svete in uradnike druge kategorije izvemši sodnike, ki se imenujejo z iradejem, in 5. v vseh panogah uprave je imenovati inozemske nadzornike.

Kitajsko.

Fučov, 12. avgusta. Provincija Fučov je preklcala svojo proklamacijo neodvisnosti z dne 20. julija t. l.

Dogodki v Mehiki.

New York, 12. avgusta. Zastopnik predsednika Zedinjenih držav Jvhn Lind je dospel v ameriški konzulat v Veracruz.

Washington, 12. avgusta. Predsednik Wilson je govoril v senatni komisiji, kjer je bil navzoč tudi državni tajnik Bryan, o podlagah politike, ki jo je treba zasledovati napram Mehiki. Predsednik je izjavil, da bo John Lind čakal do nedelje v Veracruz in da bo potem odpotoval najbrže v mesto Mehiko, kjer bo stopil v stik s predsednikom Huerto. Zatrjuje se, da bodo Zedinjene države provizoričnega predsednika samo opomnile, da naj izpolni obljube, ki jih je dal pri prevzetju vlade po Maderu, namreč da se bodo v Mehiki

takoj izvršile volitve in da se bo uvedla konstitucionalna vlada.

Washington, 12. avgusta. Predsednik Wilson je izjavil, da se je razmerje med Zedinjenimi državami in Mehiko izboljšalo.

Kinematograf „Ideal“. Slavn. občinstvu se naznanja, da film „Odločilna bitka med Srbi in Bolgari ob Bregalnici“ iz Pariza ni pravočasno dospela in se predvaja šele jutri.

Gospodarstvo.

Hmelj.

Zatec, dne 7. avgusta.

Ker je zaloga lanskega hmelja skoro popolnoma razprodana, je bila vsa kupčija v minulem tedno zelo omejena. Nekaj žatskega hmelja se je prodalo po 210 K za 50 kg pri čvrstem trznem razpoloženju. Proti koncu minulega tedna in začetkom tekočega tedna smo imeli vroče dneve in ne prehladne noči; upali smo, da se bo vreme v obče obrnilo na boljše. Od torka se je pa solnce le redkokdaj pokazalo in imeli smo hladne dneve in noči ravno v kritičnem času, ko potrebuje rastlina povodno prehoda cvetja v kobule obilo toplote. Posledica tega skrajno neugodnega vremena bode, da tudi zdravi nasadi ne bodo dali toliko hmelja, kakor so obetali in da se bode 1/3 lanske množine komaj dosegla. (1912 = 240.000 stotov; 1913 = (?) 80.000 stotov.)

— Na kmetijski šoli na Grmu se prične novo šolsko leto z mesecem novembrom. Učenci se sprejemajo v zimsko šolo in v letno šolo. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena sinovom iz živinorejskih in poljedelskih krajev. Letna šola traja eno leto od novembra do konca oktobra in je namenjena sinovom iz vinorodnih krajev. Pouk je brezplačen. Plačujoči učenci plačajo za hrano, stanovanje, kurjavo in svečavo po 30 K mesec. Za sinove kranjskih posestnikov se dobe prosta mesta. Prošnje za sprejem in za prosta mesta je vložiti zadnji čas do 15. septembra t. l. na ravnateljstvo šole.

— Avstrijski les na Francoskem. Poslanca vogeškega departmaja Schmidt in Verlot sta se pritožila pri francoskemu vojnemu ministru, da se pri zgradbi novih vojašnic na zhozni meji rabi avstrijski in nemški les, čeprav je bilo to strogo prepovedano podjetnikom.

Darila.

Za Dom na Vršču je daroval v spomin dr. Kušarja in Janka Marenčiča dr. Tičar 20 kron.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. avgusta: Ana Blažič, zasebnica, 72 let, Dunajska cesta 25. — Marija Pintbach, rejenka, 10 tednov, Sv. Petra cesta 55.

Dne 10. avgusta: Franc Debevec, delavec, 24 let, Radeckega cesta št. 9.

Dne 11. avgusta: Marija Zupančič, izvoščkova vdova, 64 let, Emonska cesta 8.

V deželni bolnici:

Dne 7. avgusta: Alojzij Mrva, poljski delavec, 57 let. — Jožefa Rotar, občinska uboga, 72 let.

Dne 8. avgusta: Janez Sinjur, kajzar, 60 let. — Jožefa Gustinčič, gostja, 68 let.

Izjava. *)

Na naslov „Krojaške zadruge v Ljubljani“.

Z današnjim dnem odložim odbor- niško čast, kar blagovoli načelnikstvo vzeti na znanje.

Vzroke, kateri so me dovedli do tega, priobčim na drugem mestu. Ne bo pa ogorčenje premajhnost, ko člani zadruge zvedo za gospodarstvo, ki ga vodi takozvana triperesna deteljica.

Josip Ahčin,

krojaški mojster, Francovo nabrežje 31.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo, odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 12. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913. . . za 50 kg 11:35
Pšenica za april 1914. . . za 50 kg 11:90
Rž za oktober 1913. . . za 50 kg 8:84
Oves za oktober 1913. . . za 50 kg 8:23
Koruzna za avgust 1913. . . za 50 kg 8:24
Koruzna za maj 1914. . . za 50 kg 7:47

Liliskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dččin n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neupljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznalna pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijna krema »Manera« čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepla živce, poboljša kri in je

rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“

Večkrat odlikovano.

„Nad 8000 zdravniških spričeval.“

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 87

Izredno dobredejen učinek

izmivanja las s Pixavonom, je sedaj pač splošno znan, zlasti izredno ugodni vpliv na rast las. Lahkota, s katero Pixavon odloči prhljaj in nesnago z glave, prekrasne pene, ki se rade dajo odplakniti in prikupni vonj posebno olajšuje rabo tega preparata. Velikanski njegov učinek pa je, da vsled kotiranja, ki ga obsega deluje proti parazitnemu izpadanju las. Steklenica stane poltretjo krono in zadostuje za več mesecev. Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Vsi boljši možaki in ženski frizerji izmivajo lase s Pixavonom.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 12. avgusta 1913

Maložbeni papirji.	Dinarji	Blagovna
4% majeva renta	82:35	82:55
4-2% srebrna renta	86:85	87:05
4% avstr. krona renta	82:50	82:70
4% ogr.	81:90	82:10
4% kraljsko deželno posojilo	—	94:50
4% k. o. češke dež. banke	85:25	86:25
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 1/2	450 —	460 —
„ „ 1864	650 —	660 —
„ „ italske	286:50	296:50
„ „ zemeljske I. izdaje	275:50	285:50
„ „ II.	247:50	257:50
„ „ ogrske hipotečne	234 —	244 —
„ „ dnn. komunalne	469 —	479 —
„ „ avstr. kreditne	474 —	484 —
„ „ ljubljanske	63 —	67 —
„ „ avstr. rdeč. križa	53:50	57:50
„ „ ogr.	32:25	36:25
„ „ bazilika	25:75	31:75
„ „ turške	228:50	231:50
Banknote.		
Ljubljanske kreditne banke	415 —	420 —
Avstr. kreditnega zavoda	627:55	628:55
Dunajske bančne družbe	513:75	514:75
Južne železnice	128 —	129 —
Državne železnice	706:10	707:10
Alpine-Montan	924:40	925:40
Češke sladkorne družbe	334 —	335 —
Zivnostenske banke	261:75	262:75
Valute.		
Ceklni	11:43	11:47
Marke	118:05	118:35
Franki	95:80	96 —
Lire	93:30	93:50
Rublji	253 —	254 —

Zahvala.

Povodom prebriske izgube, mojega umrlega soproga, očeta oz. brata in strica, gospoda

Franc Sumija

izrekam za vse dokaze srčnega sožalja, kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri spremstvu pokojnika k večnemu počitku, vsem sorodnikom, znanem, prijateljem in darovalcem krasnih vencev najiskrenejšo zahvalo.

Kranj, 12. avgusta 1913.

Alojzija Šumi in rodbina.

Def. učitelj-voditelj

na enorazrednici, ki se v najkrajšem času razširi v dvoraz, blizu Ljubljane (2 uri hoda) želi menjati svojo službo z nadučiteljem, učiteljem ali učiteljico na Kranjskem če mogoče blizu železniške postaje. Postranski zaslužek je tu zagotovljen. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov „Srečna zamena“, Ljubljana, glavna pošta pošte restante in sicer do incl. 18. avg. t. l.

stenograf - strojepisec

ali stenografinja 2799

se sprejme takoj ali pozneje.
Dr. Kolšek, Laški trg.

Proda se poceni

1 pudelj, dolg 4 m in 1 štelaza z ši pami, dolga 4 1/2 m, visoka 2 1/2 m za spravo manufakturnega blaga ali tobaka, če je tega zaloga v zvezi z špecerijskim blagom itd. Oboje je skoraj še novo. Več se izve pri

Franu Zadnek, Senožete št. 175.

Mostna učiteljica sprejme za prihodnje šolsko leto

2 deklici

na stanovanje in hrano.

Klaviir na razpolago. Oglasi na: „I. K. 69“ pošto ležeče, samo proti izkazilu in sicer na listu 2837

Pozor! — Redka prilika!

Novoopremljeni umetni 2841

mlin in žago

na vodno silo, opremljen z najnovejšimi modernimi stroji, z nekaj posestvom, v zelo dobrem stanju v lepem kraju in na izvrstnem prostoru. se pod ugodnimi pogoji po zmerni ceni prodaja. Naslov pove upr »Sl. Naroda«.

išče se

kuharica

obenem gospodinja

k samostalnemu gospodu na deželi na Kranjskem. Nastop službe takoj. — Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda« pod šte. „2835“.

Razglednice

umetniške,

in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K;
po pošti 6 K 20 vln.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Stalni

2549

krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa postavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20.

Toplice cesarja Franca Jožefa

kopališče Laški trg 2783

postajališče brzovlakov, natoplejši vrelci Stajerske, enakega učinka kakor Gastein s stalnim dotokom, torej zvišana radioaktivnost, veliki zdravilni uspehi, gozdovita pokrajina, tudi ravna izprehajališča. Ob veliki seziji vsak dan vojaški koncert, civilne cene, prospekti gratis. S 1. sept. znižane cene.

Pod ugodnimi pogoji je naprodaj

HIŠA

močno zidana s 4 stanovanji pripravna za obrt, 15 korakov od ljubljanske glavne ceste z vrtom, dvoriščem, vodovodom in drvarnico, Natančneje se izve pri

Ivan Petriču, Novo mesto. št. 224.

Naprodaj je izvrstno ohranjen

harmonij

s premakljivo klaviaturo in basovim podajalnikom — kakor nov — za nizko ceno. Eventualno se zamenja za dobro ohranjenim 2793

pianino.

Pojasniti daje upravnitvo »Sl. Naroda«.

Proda se nova

HIŠA

v Zatični na Dolenjskem

10 minut od cerkve, 20 minut od kolodvora. Krasna lega, v zdravem zraku in z lepim razgledom, 6 opremljenih sob, kuhinja in 12. metrov dolg mostovž, 3 obokane kleti, strelovod, vodnjak. Sadni vrt in vinograd s 3000 koprškimi trtami in mnogo zemljišča. Pojanila daje **Ludovik Rikobelli št. 34. Zatična.**

Od c. kr. deželne šolskega sveta konces.

nadaljevalna šola in

dekliški penzionat

Kristina Joanowits, Dunaj VIII., Pfeilgasse 5 (vhod Lerchengasse).

Vestna vzgoja in pouk. — Poučujejo srednješolski profesorji. — Velik vrt, Razkošno opravljeno. — Izvrstne reference. 1982

: Joža Meden :

Albina Papler

poročena 12. avgusta 1913.

Kranj Regunje pri Cerknici.

2826

Učenca

poštenih staršev, s potrebno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine sprejme takoj pod ugodnimi pogoji

J. Kušan, trgovina špecerije in dež. pridelki. Kranj, (Gorenjsko.)

Kovinski strugar in ključavničar

2737

se takoj sprejmeta

v Prebolski tkalnici, St. Pavel pri Preboldu, kamor je pošiljati ponudbe. Javijo naj se delavci, ki se morejo izkazati z dobrimi spričevali.

Gostom, ki dohajajo v Trst, 1351 se priporoča

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15, 5 minut oddaljen od južnega kolodvora,

Restavracija

ulica Carradori 18 (vokal ulice Ghega).

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Marija Grebenc naznanja v svojem in v imenu svojih otrok, Mimi, Hilde, Otona in Terezine, vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretresljivo vest, da je njen iskrenoljubljeni, skrbni soprog ožir. oče, brat, svak in stric, gospod,

OTON GREBENC

c. in kr. dav. višji upravitelj v p.

po silno mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 61. letu svoje starosti, danes v torek zjutraj mirno in vdano v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega bo v .redo, 13. t. m. ob 5. uri iz deželne bolnice na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega Oznanenja.

Prosi se tihega sožalja!

V LJUBLJANI, dne 12. avgusta 1913.

Zahvala.

Za odkritosrčno sožalje, ganljivo ljubezen in iskreno prijateljstvo ob nenadni smrti našega nepozabnega soproga, očeta oziroma tasta, gospoda

Ivana P. Vencajza

c. kr. sod. svet. v p. in odvetnika

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, ki so ga spremlili k zadnjemu počitku. Zlasti iskrena hvala „Glasbeni Matici“ in pevskega društva „Ljubljana“ za ganljive žalostinke kakor tudi raznim korporacijam, ki so se izpreveda udeležile.

Bog plačaj vsem!

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za vse obilne dokaze srčnega sočutja povodom bolezni in smrti našega nad vse ljubljene soproga ožir. očeta, brata in strica, gospoda

Franca Čerina

gostilničarja, posestnika obč. svetovalca in člana okr. šol. sveta ter podnačelnika gasilnega društva

kakor tudi za mnogobrojno častno spremstvo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem našo iskreno zahvalo.

Posebej pa se srčno zahvaljujemo čast. gosp. župniku Št. Peterskemu za tolažilne obiske, velenj. gospodu županu in gg. občinskim odbornikom, sl. gasilnemu društvu v Bizoviku in Stepanji vasi ter pevskega društva »Ljubljanski Zvon« za ganljive žalostinke in vsem ljubeznivim darovalcem prekrasnih vencev, dalje tudi gg. gostilničarjem, ki so svetili ob rakvi in izkazali rajnkemu zadnjo čast.

Bizovik, dne 11. avgusta 1913.

Marija Čerin.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vln., vez. 2 K 50 vln., s pošto 20 vlnarjev več.

Opavov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vln., vez. 2 K 70 vln., s pošto 20 vlnarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.**Prešernove slike**

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

372

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemna zavarovalna banka v Pragi. ...

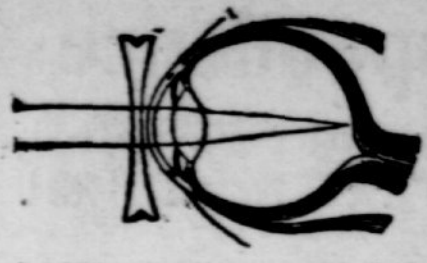
Rezervni fond K 58,401.432-56 — Izplačano odškodnino in kapitala K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Optik in specialist.

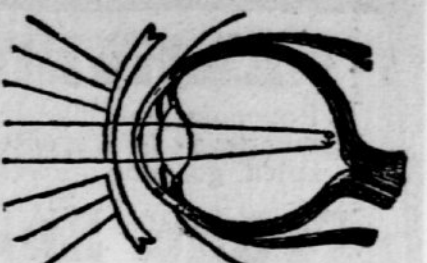
LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688**K. JURMAN**

Optični zavod z električnim obratom.

Optik in specialist.

Šelenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.
Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.Pravilna lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.**Najfinejše rokavice**pravi francoski parfumi
in vsi v to stroko spadajoči predmeti v najfinjši kakovosti.

Za obila naročila se priporoča

930

Otilija Bračko

Ljubljana, Dunajska cesta 12, v Mathianovi hiši.

PRVA KRANJSKA MEDICINALNA DROGREIJA
parfumerija, fotografična manufaktura itd.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Ceniki na razpolago.

Ceniki na razpolago.

**Gospodinjite
najceneje**ako se poslužujete k pripravi Vašega
zajutreka, malice ter večerje znati kavi
podobnega „pravega“ : Franck : z kavi-
nim mlinčkom“.

In zakaj?

Ker „pravi“ : Franck“

poseduje blagovonjav okus, ki
povzdiga vonjavo zrnate kave
ter je pritem vendar najcenejši,
ker je najizdatnejši kavin pri-
datek.

amp 67/25.645

**Lepo pritlično
stanovanje**obstoječe iz 4 sob z vsemi pripadki
se odda za november 1913 v Knafljevi ulici 5.
Podrobnosti v upravištvo „Nar. tiskarne“.**Zavod za pohištvo**

1533

Fran Doberlet v Ljubljani,
Franciščanska ulica 8priporoča pohištvo vsake vrste
solidne izvršitve in po nizki ceni.**G. Skrbic**

Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij
rolet, lesenih in
železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik
na zahtevo brezplačno.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah
ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE**PRIMOŽA TRUBARJA**

= USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI =

Visoka 66 cm in široka 55 cm je naj-
lepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcija je sploh najlepša in naj-
dovršenejša kar jih imamo Slovenci.
Cena s pošto kron 3-20**NARODNA KNJIGARNA** V LJUBLJANI, PRE-
SERNOVA UL. ST. 7**Ivan Magdič**

krojač prve vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarni „Europa“)

:: se priporoča. ::

Zaloga angleškega blaga.

C. kr. avstrijske državne železnice.**Izvleček iz voznega reda.**

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Tr-
žič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini,
Dunaj.7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak,
Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Ce-
lovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Ber-
lin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.1-20 popoldne. Osební vlak na Škofjo
Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).1-30 popoldne. Osební vlak na Grosu-
plje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo,
Stražo - Toplice.3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj,
Tržič, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak,
Franzenfeste, Celovec.6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Tržič,
Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na
brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd,
Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec,
Linc, Dunaj.7-46 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje,
Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Je-
senice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza
na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Ino-
most, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago,
Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona)
Vlissingena, Monakovega, Solnograda, Ino-
mosta, Beljaka, Tržiča, Kranja.8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega,
St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega,9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža,
Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja,
Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda,
Inomosta, Beljaka.11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice
Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka
Tržiča, Kranja.3-00 popoldne. Osební vlak iz Straže-Toplic,
Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Ko-
čevja, Grosupljega.4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta,
Gorice, Trbiža, Jesenice, Linca, Celovca,
Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Tržiča,
Kranja.5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenice z
zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan,
Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna,
Monakovega, Solnograda, Inomosta, Fran-
zenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-
Opatija-Reka).8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice
Trbiža, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca
Beljaka, Tržiča, Kranja.9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenice,
Radovljice, Kranja, Škofje Loke. (Zabavni
vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).9-18 po noči. Osební vlak iz Straže-Top-
plic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega
Kočevja, Grosupljega.11-31 po noči. Osební vlak iz Trsta, Go-
rice, Trbiža, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-50, 3-12,
7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41,
6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :**Fr. Kapus**Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej). :**Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.**

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago
ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

== različne kakovosti. ==

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Modely 1913

7/20 HP 13/40 HP

16/40 HP

**Automobily
Laurin & Klement**

del. dr.

Tvornica v Mladi Boleslavi.

Naročila sprejema A. Parzer-Mühlbacher,

Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavnica 8,000.000 kron. „

152

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fondl okroglo 1,000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižico in na tekoči račun

430
440

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

:: ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

:: vseh vrst po dnevnem kurzu. :: ::